

Hebreos

**Ja ua rā carta bi 'bεnnbabí yø
'yεc'εi, cā rā nyogui testamento,
nt'o't'i rā hya ngue rā ebreo.**

¹ Nu'mø yø pa xā thogui, nūna Oja, bi bεnnbabí yø pøngahya nā rā hya bi xihyø nyogui ja'i bi zofo. Xandøngu yø nnidi bi zohyø ja'i, pe 'dama 'dan'yo bi 'yøt'Oja ngue ha ga nzohyø ja'i.

² A nuyá, nūua ya rā nzegui yø pa ya, Oja bá pεhná Ts'unt' u ngue bi zoc'segahu. Nūnā rā Ts'unt' u Oja bá pεnhua, guehnā bi däpi gätho yø cosa i ja ngue di manda nā. Conná nguehnā rā Ts'unt' u Oja bi nhogui te gäma cosa ja nximhäi, dā gue'a te bí ja mähets'i bi hoqui.

³ Tengutho Oja ngue maguese, njarbætho rā Ts'unt' u ya ngue maguese, porque 'da'igüui. 'Nε hóntho dā mā tengue di nja, ya di sigue jatho yø cosa ja nximhäi, dā guep' u mähets'i di siguetho te bí jap' u. Guehnā bi hogá mā ts'oquihu na. M'mefa p' uya bi ma mähets'i ha bádi manda, i mmip' u bí ja rā n'yεi Oja rā Papá.

⁴ Guehnā tāte ja rā ts'edi nā ngue'a rā ts'edi ja yø anxe. Porque mā dātho xanhëts'i rā 'befi bi tocabi ngue'a te rā 'befi pεhyø anxe.

⁵ Nūnā rā Ts'unt' u Oja i tāte nā ngue gätho yø anxe. Porque Oja bi 'yεmbrá Ts'unt' u: "Gue'e mā Ts'unt' u'i. A nuyá, dā fādī ngue guecā nī Papágui", bi 'yεmbi. Pe Oja, hinjam'mø xā xi'a n'na rā anxe

ngue d^a 'y^embi r^a ts'unt'^u. M^ahømbi 'y^en'Oja: “Go gueque r^a Papágä'a. Nu^u'a p'uya, gue'a m^a Ts'unt'^u'a”, bi 'y^ena.

⁶ Nun^a r^a Ts'unt'^u Oja, guehn^a t^atē n^a ngue gätho. Janangue nu^u'm^ø mämbá p^enhná Ts'unt'^u Oja ua ja r^a ximhäi, Oja bi 'y^ena: “Gätho y^ø anx^e, d^a d^anne n^a m^a Ts'unt'^u”, bi 'y^ena.

⁷ Pe nu^u'm^ø mi m^an'Oja ngue te p^ehy^ø anx^e bi 'y^ena: “Nu^uya y^ø anx^e, guehya y^ø m'menhní Oja ya. 'N^e 'yo y^ø anx^e tengutho g^a n'yo r^a ndahí. I ja y^ø ts'edi tengutho r^a sibi ngue hⁱnjond^a däqui”, bi 'y^ena.

⁸ Nun^a Oja, bi 'y^embrá Ts'unt'^u: “Nu^uyá, gue'e grá Oja ya, 'n^e gue'e gui m^anda para z^antho'a te ja ya. Nu^u'm^ø gá 'y^øtra ts'ut'abi, gä r^a nho gui 'y^øt'e.

⁹ Gä gue'a r^a nho gädi ho gui 'y^øt'e. A nu^u'a hⁱnní 'yup'^u, hⁱñ gädi ho gui 'y^øt'a. Janangue nu^u'a ni Oja, m^ad^atho bi j^ap'a'i. Bi 'y^øt'e ngue m^athoguitho gui johya ngue gätho mi'da ni n'youi”.

¹⁰ M^ahømbi 'y^embrá Ts'unt'^u Oja: “Nu^u'i, gue'e grá Hmu, ngue nup'u bá fudi bá nja r^a ximhäi go gá hoqui. 'N^e conní 'ye gui hoqui te bí ja maya r^a c'amah^ets'i.

¹¹ Pe nu te gätho ja ya, d^a 'y^ehra pa ngue d^a guadi. Pe nu^u'i, guí 'b^ai para zantho. Gätho ya y^ø cosa gá hoqui, d^a thogui. Tengutho r^a z^ebaz^u 'm^ø ya hⁱnte p^efi,

¹² da jaquⁱ, d^a ma m^a poní. Dⁱ njarb^atho'a te ja ya. Pe nu^u'i di siguetho gui 'b^ai para z^antho”, bi 'y^en'Oja.

¹³ Nun^a Oja, hⁱnjonní anx^e bi xifi tengutho bi xihrá Ts'unt'^u ngue bi 'y^embi: “D^ami micua ja

ma 'yεi mεnte ga øt'ä ngue guí mända gätho'ñ ni nsuiui", bi 'yεmbi.

14 Gätho yø anxe, i ja yø te pe hín'yø yø do'yo. 'Nε guehya 'bui ngue ørpabi rá 'befi Oja ya. Guehya yø m'menhní Oja ya, ngue pa ndap'ñ bi zä ngue bí fähyø ja'i nuya tø'mi ngue dä nu rä nho i ja ngue di un'nä Oja yø ja'i bi yaní.

2

1 Janangue nuyá, ngue ya dá pahmñ ngue tate na rá Ts'ñnt'ñ Oja, mäthoguitho nne ngue ga ørpahñ masuñ na rä hogä 'da'yo hya bi xicjñ. Ma ga ja ndummuñ ngue hinga hëhmñ na rä hya na.

2 Conque rä hya bi mänyø anxe Oja 'mø yø pa xä thogui, dí nja'a te rä hya bi ma. Pe nu'ñ yø ja'i hímbi 'yørpa masuñ na rä hya na, sinoque bi mestho rä hya, guehya bi nthëui rä castigo ya yø mmëjmähyá.

3 Janangue nuyá, ¿hague ngu rä castigo ga thohmuñ 'mø hinga ørpahñ masuñ na rä hogä 'da'yo hya sicjñ ngue ha dí nyänma tehu? Porque guese rä Hmuñ Jesucristo bi ma ngue ha dí nyänma tehu. A nu'ñ yø ja'i bi 'yεc'εi na rä hya bi ma, i haxa njuañi ngue majuañi na rä hya bi sifi, janangue bi thogahñ na rä hya na.

4 Nunä rä hya bi ma, nunä Oja bi japyø ja'i ngue dä dínyø mmuñ ngue majuañi na rä hya bi sifi. Porque bi mfäxte Oja ngue di japyø mëfi ngue dä zä dä 'yøtyø milagro p'ñ ha 'bëhyø ja'i, 'nε bá pennbabbi rä Espíritu Santo yø mëfi ngue dä mäts'i dä 'yøtyø mëfi'ñ te gä nnepe dä 'yøt'e.

5 Pe nunqa rq 'da'yo ximhäi dí mmangä ngue di nja, hinte mman'Oja ngue dq gue'u yø anxe dí manda nqa.

6 Sinoque nt'ot'i p'u ja rq Maca Libro te'o bi zän'Oja ngue dí manda nqa rq 'da'yo häi. I ennqa hyä nt'ot'i: "Ague mä Oja'i, ¿te 'be'u exä guí mbennbabi yø ja*i*? ¿Hanja ngue mathoguitho gui ho nj mmui connu ngue'u?

7 Mä Oja'i, m'met'o gá japi ngue bi gohyø ts'edi yø ja*i* ngue'u rá ts'edi ja yø anxe. Pe m'mefa p'uya, gá japi ngue mä datho dq hnumansu. Porque gá unnu cargo ngue dí manda gätho yø cosa gá hoqui.

8 Nu hangu yø cosa i ja, gä gá japi ngue dí manda", i ennqa hyä. Ngue ngunqa rq hyä nt'ot'i ya ngue Oja bi japrä ja*i* dí manda gätho yø cosa i ja, gue'u gui nequi'u ya ngue nu hangu yø cosa i ja, gä bi fati. Pe astä guehya, tobe hindi nnuhu ngue gätho yø cosa i ja, dadi manda rq ja*i*.

9 A nuyá, ma gä umhmu xanho rq güenda te bi thohra Jesús. Oja bi japi ngue bi gohrä ts'edi m'met'o ngue'u rá ts'edi ja yø anxe. Pe Oja bi 'dacju rá mate ngue bi du rq Jesús, bi hogä mä ts'oquihu. A nuya ngue bi du rq Jesús connu nguecju, Oja bi 'yot'e ngue mathoguitho hnumansu nqa rq Jesu-cristo.

10 Nu te gämä cosa bá sän'Oja ngue i ja, gä nja yø cosa ngue dq 'yørpabi rá 'befi. Pe nne Oja ngue nu hangu yø ja*i* dq gohi ngue yø bası, guehya dq zixpu ha 'bu*i*. Janangue Oja mi jatho ngue bi hojpä yø ts'oqui yø ja*i*, bi japi ngue bi du rq Jesús ngue dq yanı.

11 A nuyá, nuna ra Jesús bi hoga ma ts'oquiha. Nu'qa ra Papá naya, gue'aq ma Papáha'qa ya. Janangue ra Jesús ya hinguipesra sa da manya ngue dadi ncuha.

12 Ra Jesús bi xihrá Papá'u yø hyø nt'ot'i p'u ja ra Macq Libro, bi 'yømbi: "Nup'u 'bøhyø ja'i dadi ncu'be, ja ga mmanga p'u te'o'i. Nup'u hapu mandóngu dyø ja'i di mpeti, ja ga tut'a*i* p'u yø alabansa", bi 'yømbi.

13 Ra Jesús mahømbi 'yøna: "Nuga hinda hønt'a Oja di nnøxa ya". Mahøn'a emp'uya: "A nuyá, nuya yø basi Oja bi daqui ngue ga fats'i, 'daua di 'bø'be", bi 'yøna.

14 Nuya mma ngue yø basi ya, guehya yø ja'i ya. Janangue ra Jesús bi nja'i para ngue da gohi tengøthoju. Bi ne ngue da zäp'u da du, n'namhma ngue di ts'onnba ra ts'edi ra zithu nuna ra ts'oqui p'u ba nja ra ndate ngue bi du yø ja'i.

15 Nuya yø ja'i mi 'bøndümmøi hangu ra pa ngue mi su da du, a nuya bi japi ngue ya hinn*i* mantho da zu da du yø ja'i ya.

16 Nuna ra Jesús himbi 'yøhø ngue yø anxe da mäts'i. Sinoque guehya yø ja'i bi dennbabi ra nt'ec'i ra Abraham bi 'yøhø da mäts'i.

17 Para ngue da zä da mäxyø ja'i na ra Jesús, mi jatho ngue bi nja'i, bi tho'a te gama n'u thohyø cu. Nu'mø ngue mi tho'a te ga mi thohyø cu p'uya, ya bi nja ra yemmmøi di huøcyø ja'i. A nuyá, ya da zäp'u da gohi xanho ngue ra mmäcja Oja ya, da 'yøtra 'bøt'e ngue di hojpabi yø ts'oqui yø ja'i.

18 Nu'mø majapi da 'yøtra ts'oqui yø ja'i, pe ra Jesús padi ha di japi ngue di zajpabi yø mmøhi yø

ja'i. Porque nuua ja ra ximhai xangu ra n'u bi thogui, 'ne xquet'u 'nese ra Jesus bi njapi ngue xta 'yotra ts'oqui.

3

¹ Ague ma zi cu'ahu, bi zon'nah Oja ngue dyo ja'i'ahu. A nuyá, dami hyacju xandonho ra güenda ngue te ra 'befi ra Jesucristo i ja. Guehna ra representante Oja ua ja ra ximhai na, 'ne guehna nnope ngue ra 'bet'o mmäcja Oja p'u ha bi 'beti ngue fäxcah na. Porque nuna ra hya di ec'eihu, guehna gu*ui* nequi na ngue ja te pefi.

² Nuna ra Jesucristo, guehna bi 'yex Oja ngue da 'yorpabi ra 'befi. Pe bi 'yot'e tengutho bi 'yotra Moises, ngue bi 'yot'e xanho ra 'befi bi xi Oja ngue da 'yorbu ha 'bahyo ja'i Oja.

³ Pe nuna ra Jesus, ma datho ni 'yup'u da hnu mansu na ngue ra Moises. Tengutho n'u n'a ra ja'i di hocu n'u n'a ra ngu ngue di manda. Nu'a ra ja'i di manda ra ngu, gue'a ma datho hnu mansu'a ngue gäatho ml'da yo ja'i 'bap'u ja ra ngu.

⁴ Porque gäatho yo ngu i ja, i 'beti to bi hoqui. A nuyá, nu te gäma cosa i ja, gä gue'a Oja ba zänni ngue bi nja.

⁵ Ra Moises bi gohi ngue ra mefitho ngue bi mpep'u ha 'bahyo ja'i Oja. Pe bi 'yot'e xanho ra 'befi bi xi Oja da 'yot'e. Porque bi xi hyo ja'i te ja ngue di nja m'mefa.

⁶ Pe nuna ra Cristo ngue ra Ts'ant'u Oja na, bi 'yot'e xanho te ra 'befi bi un'na Oja ngue di mandabi yo ja'i ya o ra 'yε. A nuju ya, guecju yo ja'igahu Oja ngue'mo ga hahu ra ts'edi ga tenhnu ra

Cristo asta^gue p'rá rá nzegui, 'n^e gá hahá rá ts'edi co n'na rá pähä gá tømhmu'á te rá nho di 'dacjú Oja m'mefa.

7 Janangue nuyá, dámí 'yørpahá masu ná rá hyá mmánná Espíritu Santo p'á ja rá Måca Libro ngue éna: “Nu rá pa ja p'aya, dámí 'yøhmu ná rá hyá xi'ahá Oja.

8 Ogui festhohá rá hyá mmán'Oja. Mámí 'yøthá tengutho bi 'yøtyø nyogui ja'i p'á ja rá dapo ngue bi mestho rá hyá bi mán'Oja, asta^gue m'ó mi unna cue Oja te Ørpe.

9 Janangue Oja bi 'yéna: Nup'á ja rá dapo, mathoguitho ngue bi 'dacrá cue'á yø nyogui ja'i. Mënte gue'á nyote njeyá, nguná rá hyá bi 'yøtyø ja'i, mädague'á bi nü yø ja'i yø milagro dí øt'e.

10 Janangue nugá dá sñi. Porque nuya yø ja'i ya, xoxcá nzántho ngue dä hyegagui p'á. Híngui nne dä hyaxrá hyá dí xifi ngue dä n'yø.

11 Janangue nü'mó mi 'dacrá cue yø ja'i, dá xi p'aya dá embi: Nuyá, ya híngá ca'ahá p'á ja rá häi xtá sánni ngue xcáni nsayahá ya”, én'Oja.

12 A nuya ma zi cu'ahá, dámí mfähmu ya, mán'nan'yo mi 'yøthá ngue to dä 'yénná mmái ngue dä hyep'á Oja, dä 'yéna ngue ya híngui éc'ëi Oja. Porque Oja majuani ngue 'bñi.

13 Mënte tobe nzocjú Oja ya, n'na pa ngü n'na pa dámí nhyáthá rá ts'edi n'na ngü n'na'ahá. Mán'nan'yo mi 'yøt'e ngue sägui hyä'ní mmái gui 'yøthá rá ts'oqui ngue gui festhohá rá hyá mmán'Oja.

14 Nu to gätho ya dí ec'εih₄ rā hya ya, nu'mø ga hah₄ rā ts'edi ngue hinh₄ gdá hehm₄ rā hya asta guep'₄ rā nzegui, gue'mø di tocagah₄ ngue mā n'yoh₄ rā Cristo p'₄ ha dí mānda 'mø.

15 Nt'ot'i p'₄ ja rā Maca Libro rā hya ngue εna: "Nu rā pa ja p'₄ya, dāmi 'yøhmu nā rā hya xi'ah₄ Oja. Ogui festhoh₄ rā hya mmān'Oja ya. Mami 'yøth₄ tengutho bi 'yøtyø nyogui ja'₄ i p'₄ ja rā dāpo ngue bi mestho rā hya bi mān'Oja", i εna.

16 Ya guí pahm₄ te'o ya yø ja'₄ i bi mestho rā hya bi mān'Oja. Guehya yø ja'₄ i bá juc₄ Egipto rā Moisés.

17 'Nε ya guí pahm₄ ngue guehya yø ja'₄ i bi z₄ Oja ngue bi 'yøtyø ts'oqui mεnte nyote njεya. Janangue bi dup'₄ ja rā dāpo gätho ya yø ja'₄ i ya.

18 'Nε guí pahm₄ ngue guehya yø ja'₄ i bi mestho rā hya bi mān'Oja ya. Janangue Oja bi xihyø ja'₄ i ngue bi 'yεmbi: "Nuyá, ya hing₄ cu'ah₄ p'₄ ja rā häi xtá sānni ngue xcāni nsäyah₄ ya", bi 'yεmbi.

19 Ja dí nεquij ua ya ngue himbi ma macut'i p'₄ ja rā häi mi ja ngue xtāni nsäya porque himbi 'yεc'εi rā hya mmān'Oja.

4

1 A nuyá, nunā Oja nzongah₄ ngue dí cεcj₄ p'₄ ja rā ts'äya mmā ngue dí säyagah₄. Pe tobe nimantho nzongah₄. A nuyá, ya nts'utho, porque nthambεnitho ngue dí m'm₄ i'da ngue hind₄ ma macut'i p'₄ ja rā ts'äya Oja.

2 Porque tengutho nā rā hya bi sicj₄ ya, ngue nne Oja dā yanj₄, xquet'a guehnā rā hya bi si'₄ yø ja'₄ i bi mestho rā hya manjam'mø naya. Bi 'yøde hanja rā

hyá, pε hínte ní bøntho ngue bi 'yøde, porque himbi 'yøc'ëi rä hyá bi sifi.

³ Pε nuju, ngue ya dá εc'ëihü rä hyá bi man'Oja, ya di cæcjü p'ü ja rä ts'äya Oja. Pε nuuya yø ja'i himbi 'yøc'ëi rä hyá bi man'Oja, guehya yø ja'i bi za Oja ya. Janangue nguna bi man'Oja mäm'met'o: "Janangue nu'mø mi 'dacrä cuε yø ja'i, dá xi p'uya, dí εmbi: Nuýá, ya hinga c'ahü p'ü ja rä häi xtä sanni ngue xcáni nsäyahü ya", bi 'yømbi. Pε nunä rä ts'äya bi man'Oja ngue di uní, ya ja na asta gue'mø mi hocra ximhäi Oja.

⁴ Nüp'ü ja rä Mäca Libro nt'ot'i p'ü rä hyá ngue mmä te bi 'yøt'Oja'ä rä yoto mä pa. I mmä ngue bi nsäya Oja'ä rä yoto mä pa ngue bi jua'ä te rä 'bëfi bi 'yøt'e.

⁵ Ya mahøn'a guehnä rä ts'äya bi man'Oja 'mø yø pa mi 'yømbyø ja'i naya: "Ya hinda zä ga c'ahü p'ü hapü mi ja ngue xcáni nsäyahü", bi 'yømbi.

⁶ A nuuya yø ja'i rä mädi bi 'yøhnä rä hogä hyá na, nunä Oja, himbi säyabi ya yø ja'i p'ü ja rä ts'äya, porque himbi 'yøc'ëi yø ja'i te xifi. Pε nuýá, tobe njimanthro nthø'mitho mi'da yø ja'i ngue da 'yøc'ëi te mmän'Oja ngue di unna ts'äya yø ja'i p'ü ja rä ts'äya.

⁷ Asta guehyø pa dí 'bëhmü ya, hingui thohnä rä hyá bi xi Oja yø ja'i ngue εnä: "Nu rä pa ja p'uya", i εnä. Nu'mø yø pa xä thogui, mi nzo Oja yø ja'i p'ü ja rä dapo. Mi ma ndø ya'atho yø pa m'mëfa p'uya, mahømbi bënnbabí Oja rä David hanja rä hyá bi cuarpü ja rä Mäca Libro ngue bi 'yønä: "Nu rä pa ja p'uya, dämi 'yøhmu na rä hyá xi'ahü Oja. Ogui festhohü rä hyá mman'Oja ya", bi 'yønä.

⁸ Ja dí nεqui ua ya ngue nu'a rä ts'äya bi xi Oja

yø ja'i ngue di unni, hingga guep'ü ja rä häi mani zixyø ja'i rä Josué bi xi Oja. Porque nu'mø rä pa mi zixyø ja'i rä Josué, mi thogui ya'atho yø pa p'uya, mahømbi 'yen'Oja ngue jap'ü man'na rä pa ngue da yutyø ja'i p'ü ja rá tsäya.

⁹ Janangue nuyá, jap'ü rä ts'äya xä nzänni ngue di säyabi yø ja'i Oja tengutho Oja ngue bi nsäya'a rá yoto mä pa.

¹⁰ Porque nu rä ja'i ngue da yurbü ha 'bü Oja ngue 'dap'ü dí nsäyau, guehnä rä ja'i ya bi zep'ü rá 'befi xä 'yøt'e, tengutho Oja 'mø mi jua'a te rá 'befi bi hoqui, bi nsäya.

¹¹ A nuyá, gäthogahü, dämä hyahü rä ts'edi ya, maga ja ndummaui ngue ga cüthü p'ü ja rá ts'äya Oja. Man'nan'yo mi 'yøthü ngue gui 'yøthü tengutho bi 'yøt'ü yø ja'i himbi 'yec'ü rä hya bi xi Oja. Janangue Oja himbi carpü ja rá ts'äya.

¹² Nunä rá hya Oja, tatetho ja rá ts'edi ngue di mpsep'ü ja rá n'yomfëni rä ja'i. Tengutho n'na rä juai xändø nts'a 'në ja yoho yø het'i, njarbütho na rä hya mmän'Oja ya. Porque thohrä hya astä mbo rá mmäi rä ja'i, bi 'uespabí rá n'yomfëni rä ja'i. I øt'e ngue rá n'yomfëni rä ja'i dí nequitho 'mø ngue xändo ogue hingui ho.

¹³ A nuyá, nu te gäma hya ja mbo ma n'yomfënihü ya, hindä zä ngue temä hya ga ajpahü Oja, ga enä ngue hingui padi te dí mbëmhmu. Porque ma n'yomfënihü, hinte juti, gä pa Oja te dí mbëmhmu. Porque nuyá, guesë Oja ga däphü rä güenda tongue nnä 'yohü.

¹⁴ Nunä rá Jesús rá Ts'ant'ü Oja, bi yurbü mahëts'i, 'në guehnä dí nnöpa mmäcjahü p'ü ha 'bü

Oja naya. Janangue nuyá, nnetho ngue dí nda xandønho mä nt'ec'ihh.

¹⁵ Nuna mä mmäcjhh na, guehna di hugah 'mø nnu ngue dí 'bh ndum*m*ai ngue hingui nzaquigahh. Ya padi te dí thohmh 'mø dí 'bh ndum*m*aihh, porque 'ne'a bi njapi ngue xta 'yøtra ts'oquiq. Pe nuna, hin tema ts'oqui bi 'yø'na.

¹⁶ A nuyá, ma gä hahh ra ts'edi gä nzohmh Oja ya. Gä äphh ra mate ngue da mäxcah. Porque Oja ja rá nhucate. Nu'mø gä xihamh ngue da mäxcah, di mfäxte.

5

¹ Nu gätho yø mmäcja pøni ngue yø 'bet'o mmäcja yø judío, yø ja'itho tengutho yø mmijudíoui. Guehya tets'i ngue dyø representante yø ja'i p'u 'bh Oja ya. I ja yø 'befi ngue ørpabi ra 'bøt'e Oja, para ngue di nhohyø ts'oqui yø ja'i.

² Guehna di hucyø mmic' iui hingui padi te øt'e, guehya tapthobi ra ts'oqui ngue hingui nzaqui. Nu'a gui huequi ngue 'nese na ra mmäcja hingui nzaqui.

³ A nuna ra 'bet'o mmäcja, ngue 'nese na hingui nzaqui na, rá mudi ørpa ra 'bøt'e Oja ngue di hocrá ts'oqui. Ja da 'yøtra 'bøt'e p'u ya, ngue di nhohyø ts'oqui yø ja'i.

⁴ Nuna ra 'bet'o mmäcja, hingui sänse rá 'befi pefi ngue ra 'bet'o mmäcja. Tengutho ra Aarón, himbi zänse rá 'befi ngue ra 'bet'o mmäcja Oja, sinoque Oja bi 'yets'i.

⁵ A nuyá, nuna ra Jesucristo nnøpa 'bet'o mmäcja Oja p'u ha 'bhi. Himbi zänse na ngue dra 'bet'o mmäcja, sinoque Oja bi 'yets'i tengue pehya.

Porque Oja bi 'yεmbi: "Gue'e ma Ts'unt'ui. Da bahyø ja'i ya ngue guecä ni Papágui", bi 'yεmbi.

⁶ A nuyá, mähøn'a nt'ot'i rä hya p'u ja rä Mäca Libro ngue εna: "Nuyá, gue'e grä mmäcja para zantho ya. Gui thocra 'bəfi mi pəhra mmäcja Melquisedec".

⁷ Nu'mø mi m'mäcua ja rä ximhäi rä Cristo, nts'edi ga nzo Oja'mø bi mat'Oja, asta zoni. Porque Oja xta nzä xtä nyani ngue hinxta ndu. Pe Oja ørpabi mäsü 'mø bi zofo, porque mathoguitho nnu mansu Oja.

⁸ Madague'a ngue rä Ts'unt'ui Oja na ra Cristo, pe para ngue dä zä da 'yørpabi rä pähä Oja, bi n'uní ngue bi zä rä n'u.

⁹ A nuyá ngue hinte di 'bədi, gä bi 'yøt'e te bi zännbabí Oja ngue dä thogui, janangue ya sää dä yaní para zantho yø ja'i nuya dä 'yøt'e te xifi.

¹⁰ Ra Cristo, Oja bi 'yεts'i ngue dä gohi ngue rä 'bεt'o mmäcja, di thocra 'bəfi mi pəhra mmäcja Melquisedec.

¹¹ Dí nne ga xi'ahä hanja na ra hya dí mma. Pe xanhennjitho ha di zä ga mma, porque hingui tinni mma te dí xi'ahä.

¹² Ya manjam'møtho guí εc'εihä rä Jesucristo ya. Nu'mø gdí hahä rä ts'edi ya, ya gdi xännbabä rä hya mi'da yø ja'i ya 'mø. Pe asta guetya ngue hingui tinni mmaihä hanja rä hya guí εc'εihä ya. Tobe nimantho guí nneha ngue nu'mø sän'nahä rä hya Oja, da gue'ui yø hya hingui henni guí nne da si'ahä. Mahønguí nne guí cohma tengutho yø başi ngue sidra xi'ba, conque ya ja ngue rä hmε da zi.

13 A nu'ʉ sidra xi'ba, gue'ʉ yø basi satho 'nɛ hingui padi ndana rã hya njuantho, ndana hin'na.

14 Pe nu'ʉ ya si rã hmɛ, gue'ʉ yø daja'i. Porque ya padi da hyacra güenda te ga 'yo. Pa'mø ngue xanho te ga 'yo ogue hin'na.

6

1 A nuyá, ma ga xähmʉ yø hya rá nsäui di xä yø daja'i ya. A nu'ʉ yø hya hingui henni güí xähmʉ p'ʉ bá fadi güá pahmʉ rã Cristo, 'yo guí nne ngue hønt'ʉ gui 'yøhmʉ'ʉ yø hya'ʉ. Ya hinni mantho ja ga xi'ahʉ ngue hingui 'yøthʉ'ʉ yø nts'o bá n'youi ra castigo, ogue ja ga xi'ahʉ ngue gui 'yɛc'ɛhʉ Oja.

2 Ya hinni mantho ja ga xi'ahʉ ngue gui nxixyahʉ, ogue ja ga xi'ahʉ ngue gui japni 'yɛhʉ p'ʉ ja yø ya yø 'yɛc'ɛi. Ya hinni mantho ja ga xän'nahʉ ngue di bennate yø ánima. Hinga ja ga xän'nahʉ ngue jatho ngue da thaspabi rã güenda yø ja'i, ngue ja da zännbabí Oja te da thogui para zanthon n'na ngu n'na yø ja'i.

3 Da ne Oja ngue da zä ga sigue ga xähmʉ mi'da yø hya.

4 Porque nuya yø ja'i ya xa hyep'ʉ rã Cristo, ya hinte ni böntho ngue mähöndi xännbabí rã hya. Guehya bi xojpahma Oja yø mmhi ya, bi nthëhmäui rã njapi Oja. Ya bi nthëhmäui rã Espíritu Santo.

5 Ya bi dinhma yø mmhi ngue xanho rá hya Oja. Mädague'a tobe hingui sôhrã Jesucristo ngue di manda rã ximhái yø pa bá ɛp'ʉ, pe bi badi xanho ya yø ja'i ya ngue ja rá ts'edî.

6 Pe bi hyep'ʉ rã Cristo m'mefa ya yø ja'i ya. Ya hingui sä ngue xøgue rã ts'editho ga ørpe ngue

høndi 'bätyø mm̄ai, porque nuya yø ja'i njap'ø, tengutho 'mø mähøn dädi cuarpabi rä pont'i rá Ts'ant'ø Oja. Di japi ngue thenni gätho yø ja'i mähøn'a.

⁷ Nuya yø ja'i ya, øt'e tengutho yø huahi 'mø bi n'ye, ngue sinna häi rä 'ye. Nu rä huahi bi zinni xanho rä 'ye häi, nu'mø bi nja rä huahi i pø mmänho, ya da 'yørpabi rä nho'a to bi mpëfi. I n'youi rä njapi Oja.

⁸ Pe nu rä huahi ngue bi zinni xanho rä 'ye häi, 'nø høndyø 'uinj bi nja, ya di nzø, porque hïnte di müui. Guehya yø ja'i da japrä castigo Oja ya.

⁹ Ague mä zi cu'ahø, dä mangä na rä hya na, pe hïndi mmangä ngue gdí en'ahø ngue ya xcá hyehmø p'ø rä Cristo. Porque di pacä ngue ya bi nyanni tehu, janangue ya guí øthø rä nho.

¹⁰ Nunä Oja, gä gue'a te ni 'yup'ø øt'e. Janangue nunä rä 'befi Oja guí ørpahø, hïndi pumbení na. Da gue'a rä 'bäxté njandyatho guí ørpabi ni mmi'yec'ëihø, xquet'a hïndi pumbení Oja. Nunä te gä rä nho guí ørpä ni mmic'ëihø, gue'a guí nequi ngue majuanj gadji mähmø Oja'a.

¹¹ A nuyá, di nnegä ya ngue nunä ra 'bäxté mi'ä mpähä ni mm̄ai guí ørpabi ni mmi'yec'ëihø, dämi sigue ngue hangü rä pa da gue'a guí 'yøthø'a. Janangue nu te rä nho guí tø'mi di 'da'ahø Oja, ya rä seguro di 'da'ahø.

¹² Män'nan'yo mi 'yøt'e ngue hïngui 'yøthø ya yø hya di xi'ahø ya. Dämi hyahø rä ts'ëdi gui 'yøthø tengutho øtyø 'yec'ëi nu'ø di nequi ngue ja xanho yø nt'ec'ëi. Nu hangü rä n'ø thogui, gä seti, 'nø guehya

yø ja'i ya ngue di tocabi'a rã nho di yat'Oja ngue di uní.

13-16 A nu'mø ᵉnā ngue majuaní te nne dã manyø ja'i, i ᵉxã ntestigo Oja. Nu'mø ya bi 'yexã ntestigo Oja rã ja'i p'uya, nu rã amigo yáui, ya hingui sã dã 'yembi ngue himma juaní te xifi. A nunā Oja, bi yarpabí n'na rã hyá rã Abraham, pe nunā Oja hinjongui tate ngue nunā. Janangue rã thuhusé bi nóni, bi xihrã Abraham ngue dã jase Oja na rã hyá bi ma. Bi 'yembi: "Nugä, majuaní te dí xi'i, mathoguitho ga jap'a'i. Ga ot'e ngue emmei dí nxanní basi dí m'mai", bi 'yembi. Pe rã Abraham, himbi xotrâ mmái na ra hyá bi xi Oja. Sinoque tø'mi, tø'mi ngue dí nja, asta gue'mø mi 'yehra pa ngue bi nja na te rã hyá xi yarpababí Oja ngue dí nja.

17 Oja bi nepe ngue dã badi xanho yø ja'i ngue majuaní gä dí nja na te bi ma, hínte dí m'medi. Pe commä ngue hinjo'o to dã 'yexã ntestigo Oja, rá thuhusé bi nóni para ngue dã fadi ngue majuaní te mma.

18 Nu te gämä hyá xicjá Oja ngue dí nja, i dã xanho rã hyá, porque Oja hingui fehni. A nyá, ya dã äphá Oja ngue dã yanjá. Nu te rã hyá xamman'Oja, ya dí haxá njuaní ngue rã seguro dí nja.

19 Ya hindí yobení ngue di tocagahá na rã nho di un'Oja. Porque nuná dí nnoxá ngue di darcá ma n'yomfénihá ya, guehná rã Jesucristo bí 'bá mahets'i na.

20 Nuná rã Jesús bi yarbá mahets'i bí 'bui. Guehná fäxcáhá na ngue dã zä ganí m'mahma p'á

bí 'bui. I cohi ngue rá mmäcja Oja para zantho. Di thocra 'befi mi pe rā Melquisedec.

7

¹ Nuna rā Melquisedec mará dast'abi p'u ja rā hnini Salem. 'Né guehnā Oja maguesé rá mmäcja na. Guehnā rā Melquisedec bi ma bi c'at'ui rā Abraham 'mø mambá pengui ngue bá tapra tunhní yø dast'abi madi nsuhmi. Mi the p'uya, rā Melquisedec bi 'yap'Oja ngue di japrā Abraham.

² Pe rā Abraham, nu'a te gämä cosa bá hap'u ja rā tunhní bá taha, bi hyacra diezmo ngue bi daprā mmäcja Melquisedec. Nuna rā thuhu rā Melquisedec i nne da ma ngue rā dast'abi ngue øtra nho. Ngue bi ndast'abi p'u ja rā hnini Salem, janangue i hutyo ja'i ngue rā dast'abi di hojpabi yø ja'i di nsu.

³ Pe nunā rā Melquisedec hinha nt'ot'i ngue di mmä te'o rā papá, ogue te'o rā mamá. Ni xingui fadi te'o rā mboxita. Ni xingui fadi tema pa bá mi, ni xingui fadi tema pa bi du. Hontho nt'ot'i ngue mará mmäcja. Janangue nuyá, guí nhyejpaibi rā Ts'unt'u Oja ya, porque nunā guehnā rā mmäcja para zantho na.

⁴ A nuyá, dämi hyacju xandønho rā güenda hanja ya ngue mathoguitho bi hnú mansu rā Melquisedec. Porque rā Abraham guehnā rā 'yu na ngue yø judío, pe nu te gämä cosa bá hanbabí yø dast'abi bi daprā tunhní, bi hyacra diezmo ngue bi daprā Melquisedec.

⁵ A nuya yø mmäcja ngue yø mbom'meto rā Leví, di manda rā ley bi 'yotra Moisés ngue nu'a te gämä

cosa t̄inyø ja'i, d̄a ḡumbab̄i r̄a diezmo. M̄adague'a yø m̄enj̄i p'ü bá f̄udi bá m'm̄uhra Abraham, pe d̄a ḡumbahm̄a r̄a diezmo.

⁶ Conque r̄a Leví h̄ingrá m̄enj̄i r̄a Melquisedec, pe r̄a Melquisedec bi ḡumbab̄i r̄a diezmo r̄a Abraham nunq̄a ya xi yarpab̄i Oja ngue di japi. Pe r̄a Melquisedec mahón'a bi 'yäp'Oja ngue di japr̄a Abraham.

⁷ Ya f̄adi x̄anho hanja ya ngue nu r̄a ja'i mathoguitho hn̄u m̄ansu, gue'a äp'Oja ngue di japr̄a ja'i ngue co'a ḡa hn̄u m̄ansu.

⁸ A nuya yø mmäcja 'b̄hya, nu te gäma cosa t̄inyø ja'i, j̄umbab̄i r̄a diezmo yø ja'i. Nu'mø bi du p'uya, n'nanyo r̄a mmäcja di thojpab̄i rá 'befi pefi. Pe nunq̄a r̄a Melquisedec hindí nequi ngue bi guahrá 'befi na. Sinoque nt'ot'i p'ü ja r̄a Maçã Libro tengutho 'mø ngue di 'b̄tho.

⁹ Nu'ü yø mmäcja ngue yø judío 'b̄hya, j̄umbab̄i r̄a diezmo yø ja'i. Pe gätho ya yø mmäcja ya, gue'a r̄a Leví ra 'yu p'ü bá f̄udi ngue bá m'm̄uhya. A nunq̄a r̄a Leví, gue'a r̄a Abraham rá 'yu p'ü bá f̄udi ngue bá m'm̄uhna. Janangue nu'mø mi hyacra diezmo r̄a Abraham ngue bi däpr̄a Melquisedec, a nunq̄a r̄a Leví co gätho mi'da yø mmäcja 'b̄hya, entho go ma däpi r̄a diezmo r̄a Melquisedec.

¹⁰ Porque nu'mø mambá hacra diezmo r̄a Abraham ngue bi däpr̄a mmäcja Melquisedec, tengutho 'mø ngue bi gurpab̄i yø diezmo'ü yø mbom'meto bi m'm̄u'a m'm̄fa.

¹¹ Nuya yø mmäcja ya, di japa nts'edi yø judío ngue d̄a denna ley bi 'yotra Moisés. Emb̄i ngue di siguetho tengutho bá otr̄a mmäcja Aarón. Pe nunq̄a r̄a ley sihyø judío ngue di cumple ya, ya hin'yü

rá ts'edi ná ngue dä zä dí nhojpäui Oja yø ja'i ná. Porque jatho ngue mä'da'yo män'na rá mmäcja dí m'mäi, pe hïndä dëntho'a te mi øtra mmäcja Aarón. Sinoque di thocrä 'bëfi mi pëhra mmäcja Melquisedec.

¹² A nuyá, ngue ya bi ma mapädi yø mmäcja ya, xquet'a jatho ngue 'nëhra ley dí mpähya.

¹³ Nuna rá 'da'yo mmäcja mmämp'u ja rá Maçä Libro ngue dí m'mähya, guehnä rá Jesucristo ná. Pe nuna rá Jesús, hingrá mënji rá Leví, sinoque rá mënji rá Judá. 'Në nuya yø mënji rá Judá, hinjam'mø to xi bøni ngue drä mmäcja ya.

¹⁴ Ya fadí xanho ngue nuna rá Hmu Jesús, rá mënji ná ngue rá Judá. Pe nu'mø mambá չxyø mmäcja rá Moisés, nuya yø mënji rá Judá hïnte bi ma ngue dí nja yø 'bëfi ngue dí mmäcja ya.

¹⁵ Ja dí nëqui ua xanho ya ngue mä'da'yo män'na rá mmäcja dí m'mäi ngue di tocrä 'bëfi mi pëhra mmäcja Melquisedec.

¹⁶ Nuna rá ley ga 'yo yø judío ngue i mmä to dí mmäcja, hingä guehnä rá ley bi 'yëxra Jesucristo ná ngue dí mmäcja ná. Sinoque bi mmäcja ná rá Jesucristo porque jase rá ts'edi ngue dí m'mäi para zantho.

¹⁷ Porque guesë Oja bi 'yëxnä rá mmäcja ná ngue bi 'yëmbi: "Gue'e grá mmäcja para zantho ya. Gui thocrä 'bëfi mi pëhra mmäcja Melquisedec", bi 'yëmbi.

¹⁸ Porque ya bi zep'u rá ts'edi ná rá ley mädi mända yø hyä mänji n'yø yø ja'i m'met'o ya. Ya hin'yü rá ts'edi rá ley ngue dä yanø ja'i.

19 Nunu rā ley bi 'yotra Moisés, h̄injonnī ja'i xta nzä xtí hojpäbi. Pe ja mān'na rā hyā ya ngue mān'na tāte ja rā ts'edi, porque guehnā dī nhojpäui Oja yō ja'i na.

20 Guesē Oja bi yat'i ngue dī mmäcja nā rā Jesucristo.

21 Gātho m̄'da yō mmäcja dā thotyø 'befi pefi ngue yō mmäcja. Pe nunā rā Jesucristo h̄onse nā ngue Oja ya xi yat'i te gämä hyā nt'ot'i p'ū ja rā Māca Libro ngue Oja bi 'yembi: "Guecā drá Ojagā, majuānī te dī xi'i. Nunu rā hyā dī xi'i, h̄injondā zä di pädi. A nuyá, gue'e grá mmäcja para zāntho ya. Gui thocrā 'befi m̄i p̄ehrā mmäcja Melquisedec", bi 'yembi.

22 Janāngue nunā rā Jesús, mā dātho ja rā ts'edi nā rā cohi bi nja 'mō m̄i t'ets'i ngue'a rā ts'edi'a rā cohi m̄i ja m'met'o.

23 Nu m̄'da yō mmäcja xā m'mai, gā xā ndū. Nu'mō bi du p'uya, n'nān'yo to di thojpäbi yō 'befi. A nuyá, māndōnnugu dyø mmäcja xā m'mai, pe gā xā thogui.

24 Pe nunā rā Jesús, ya h̄indā du nā. Nu'a te rā 'befi pefi ngue rā mmäcja, ya h̄injam'mō dā thogui, porque ya h̄injondī ponnbī.

25 Janāngue nuya yō ja'i ya o rā 'ye Oja ya ngue bi 'yec'ei rā Jesús, ya h̄indī m'mehyø te. Porque nunā rā Jesús ya rā 'befitho'a ngue rā mmäcja para zāntho p'ū ha 'bū Oja ngue dā māxyø ja'i nuya ec'ei.

26 Nunu rā Jesús, guehnā rā 'bet'o mmäcja mā dātho ngue nm̄i homhma nā. Hangū rā pa gā rā nho øt'e. Hin'yū rā ts'oqui. Hinjam'mō ngue dī nnū mānho yō ts'oqui øtyø ja'i. A nup'ū māhëts'i bí 'buhya, mā dātho ngue bi hnū mānsū ya.

27 A nuya yø judío ngue yø 'bøt'o mmäcja, n'na pa ngu n'na pa ørpabí rä 'bøt'e Oja ngue yø ts'oquise. M'mefa p'uya, ja dä 'yøträ 'bøt'e ngue dí nhohyø ts'oqui mi'da yø ja'i. Pe nunqá rä Jesús høndä n'na ndí bi ndäse ngue bi tho, para zantho bi nøpa 'bøt'e yø ja'i.

28 A nunqá rä ley bi 'yoträ Moisés, nuya yø ja'i ts'i ngue dra 'bøt'o mmäcja, ja yø ts'oqui yø ja'i. M'mefa nguehnä rä ley na, guesé Oja cohi ntestigo na rä hyä bi mä ngue rä Ts'ant'usé bi 'yøts'i ngue para zantho rä m'met'o mmäcja. Mädis'ü te dädi 'bedi, para zantho øt'e xanho'a te rá 'befi.

8

1 Nunqá rä hyä mä dätho ja ts'edi ngue guí pahmä ya, guehnä rä hyä ngue rä Jesucristo dí nnøpa 'bøt'o mmäcjhä naya. 'Në ya bí hup'ü mähëts'i ha bí ja rá n'yëi Oja na.

2 Nup'ü mähëts'i bí 'bü Oja, bí ja rá 'befi ngue rä 'bøt'o mmäcja. Hìngä guecua ja yø njä bi hocyø ja'i øträ 'befi ngue rä 'bøt'o mmäcja na.

3 Nu'a rá 'befi ja yø 'bøt'o mmäcja, t'ëts'i ngue dä 'yørpabí rä 'bøt'e Oja. Janangue rä Jesucristo xquet'a mi jatho ngue bi 'yørpabí rä 'bøt'e Oja.

4 Pe hìngä guecua ja rä ximhäi 'buhra Jesús. Nu'mø ngue ja di 'bucua, ya hìngui sä dä t'ëmbi ngue rä 'bøt'o mmäcja 'mø, porque yø 'bøt'o mmäcja 'bucua ja rä ximhäi, di sigue øtho yø 'bøt'e dí mända rä ley bi 'yoträ Moisés.

5 Pe nu'a te yø 'befi yø mmäcja 'bucua ja rä ximhäi, høntho øt'e tengutho rä forma bi ja mähëts'i. Porque nu'mø mi nyäui Oja rä Moisés, bi

'yεmbi: "Dami bεni xanho te rā forma dā ut'a'i p'✉ ja rā t'øhø dā nyoui, dā ngu'a rā forma rā nijā gui hocya", bi 'yεmbi.

⁶ A nujá ya, ngue mā 'bεt'o mmäcjahø nā rā Jesucristo, tāte xāndø nzaqui rā 'bεfi pεfi ngue'a rā 'bεfi pεhyø mmäcjø ua ja rā häi. Porque xāndønho rā 'da'yo cohi bi hoqui ngue'a rā nyogui cohi mi ja m'met'o. Nunā rā 'da'yo cohi bi nja ya, mathoguitho xāndønho rā hya di yat'Oja ngue di nja.

⁷ Nu'a rā cohi mi ja m'met'o, hijnonnī ja'i bi bøni ngue xtā 'yøt'e te bi mānda Oja. Janangue Oja bi hyoni ha di japi ngue mā'da'yo mān'na rā cohi bi nja.

⁸ I nnu Oja ngue hingui øtyø ja'i'a rā hya di mānda. Janangue mmānnā Mācā Libro ngue Oja bi 'yεna: "Dā 'yεhrø pa ngue nuya yø judío ngue yø mmεngu Israel conyø mmεngu Judea, mā'da'yo mān'na rā cohi ga cohme.

⁹ N'nān'yø mān'na rā cohi di nja. Ya hindā ngu'a tengutho rā cohi dā co'be'✉ yø nyogui ja'i 'mø yø pa dāmbá jujpø ja rā häi Egipto. Porque nunā rā hya dā co'be yø ja'i ngue xtā 'yøt'e, himbi 'yøt'e. Janangue dā hecáp'✉ yø ja'i.

¹⁰ Bā εp'✉ rā pa di nja nā rā cohi dí mma ngue ga co'be yø ja'i Israel. Nu'mø ya bi nja nā rā hya nā, ga japyø ja'i ngue dā dīnyø mmāni hanja nā rā hya dādī mānda, di nja mpähä yø ja'i dā 'yøtya yø hya dādī 'bεpi dā 'yøt'e. Nugā p'✉ya, gueque drā Ojagā ya yø ja'i ya. Nuya p'✉ya, guehya mā ja'i ya.

¹¹ Dī ngüe di nnoho, gä dā bādī te'ogui. Ya himma hyoni ngue ja dā xānnbabí yø mmic'εui

ogue yø cu ja dä xännbi te'ogui. Porque 'da di båtyø ja'i te'ogui.

¹² Nu'a rä nts'o xä 'yøtyø ja'i, ga puunnbabi. Ya hinni mantho ga mbennbabí yø ts'oqui xä 'yøtyø ja'i", bi 'yen'Oja.

¹³ A nuýá, Oja i mmä ngue mä'da'yo man'na rä cohi di nja. Nu'a rä nyogui cohi mi ja m'met'o, di nsequi xanho ngue ya bi thogui, porque mä'da'yo man'na rä cohi di nja. Nuna rä nyogui cohi mi ja, ya bi zep'ü na.

9

¹ Nu'a rä nyogui cohi mi ja m'met'o, xändøngü yø hyä nt'ot'i ngue ha di däanne Oja yø ja'i. Pe nüp'ü mi ötyø ndäanne yø ja'i, gue'a rä nijä ja ua ja rä ximhäi.

² Nu'a rä nijä mi ja ua ja rä ximhäi, mi ja yoho yø cuarto. Nu'a rá mädi rä cuarto guí nhuti ngue rä xequi xä nduxqui. Nüp'ü mbo rä cuarto, jap'ü rä mfoxiyo. 'Në jap'ü rä mëxa hapü t'uspabí yø thuhmë Oja ngue dä nu.

³ Nu'a man'na rä cuarto brä ja mbo, nüp'ü ja rä goxthi, zap'ü rä ulu ngue nnöpa jut'i rä goxthi. Nüp'ü mbo p'uya, gue'a rä xequi mathoguitho xä nduxqui.

⁴ Brä jap'ü n'na rä altar ngue rä oro, ja zöp'ü rä bopo. 'Në jap'ü n'na rä huada ngue gä rä oro maxöts'e, guehnä rä huada m'mets'i rä nyogui cohi mi ja m'met'o naya. Nüp'ü mbo rä huada, op'ü n'na rä ts'öye ngue gä rä oro, ja op'ü rä thuhmë ni hu ngue rä maná. Dä guehrä töhø rä Aarón nuna bi 'doqui, ja op'ü ja rä huada na. 'Në ja chap'ü ja rä

huada' u yø xindo nt'ot'i rá ley Oja, ngue rä nyogui cohi mi ja m'met'o.

⁵ Nup'u máxots'e rä huada, 'da'ä n'na nguadi yø hyo rä huada mähoqui yoho yø anxe dí nzøtyø zahua p'u máxots'e rä huada. Porque nup'u máxots'e rä huada ja m'møt'e p'u rä ji güi nhohyø ts'oqui yø ja'i. Pe nuyá, hìngui ja ngue 'bexca xi'ahu hanja nä rä hyä naya.

⁶ Guehnä rä forma mi^u jap'u ja rä nijä m'met'o naya. A nu'a rä mädi rä cuarto, n'na pa ngü n'na pa cätyø mmäcjä ngue øt'ä te yø 'befi i ja.

⁷ Pe nu'a rä yoho rä cuarto brä ja mbo ngue mäthoguitho xä nduxqui, høndrä 'bet'o mmäcjä ja rä nt'ëdï ngue cärbu. Në høndä n'na ndi n'na jeya i sää ngue dä yat'ambo. Nu'mø bi yat'ambo p'uya, ni de rä ji dä pøt'e ngue di hocse rä ts'oqui, në xquet'a ni de rä ji dä pøt'e ngue dí nhohyø ts'oqui mi'da yø ja'i.

⁸ Nuya yø hyä ja uaya, rä Espíritu Santo nnepe ngue ga pähmuhanja nä rä hyä ngue rä yogui cohi mi ja m'met'o. Mënte yø tiempo ngue øtyø ndanne yø mmäcjä p'u rä mädi rä cuarto, ya hin'yä rä nt'ëdï to dä tho'ambo rä cuarto nunä mäthoguitho xä nduxqui.

⁹ Nuya yø hyä ya, dí nequi xanho ngue nuya yø 'bøt'e Ørpabi Oja yø mmäcjä, hin'yä rä ts'edi ngue dä hyät'i dä hyajpä rä nts'o ja yø mmhi yø ja'i.

¹⁰ Nuya yø hyä mi ja m'met'o, gue'a ngue dä huanthro yø cosa dä zi yø ja'i, i xihyø ja'i temä forma dí mpet'e para ngue dä zä dä danne Oja. Pe gätho ya yø hyä ya, bi nja rä ts'edi te mi øtyø ja'i mënte tobe hinmäni nja rä 'da'yo cohi bi 'yøt'ui Oja

yø ja'i.

11 Pe nuyá, ya bá ehra Cristo nunq bi gohi ngue ma 'bet'o mmäcjahu ya. 'Ne guehnq bá hangahu rq nho mi ja ngue di nja naya. Nup'u ja rq nju di mpehra Cristo ngue rq 'bet'o mmäcju ya, tate ngue xandønho. Hinga ngu rq nju ja ua ja rq häi ngue rq ja'i bi hoqui.

12 Rq Cristo bi yurbu ja rq xequi mathoguitho xaq nduxqui. Pe rq jise rq Cristo ní hyq ngue da pot'e. Ya hingrá ji rq ndanq ogue rq ji rq chivo ní hyq ngue da pot'e, tengutho øtyø mmäcju ua ja rq häi. 'Ne ya hinga xoxtí yatho ya, sinoque n'na nditho bi yat'i para zantho ngue bi yanju.

13 Nu'a rq ji rq ndanq, ogue rq ji rq chivo, ogue rq 'bospi rq ngondanq zop'u ja rq altar, nu'mø bi njapyo ja'i nuya t'embu ngue n'youi rq ts'oqui yø do'yo, ya di nhohrá do'yo rq ja'i.

14 Goma guehrá ji rq Cristo ngue ma datho ja rq ts'edi ya. Porque guese rq Espíritu Santo nunq 'bu*i* para zantho bi hatra ts'edi rq Cristo bi ndase ngue da tho ngue bi nøpa 'bot'e Oja. Conque rq Cristo, hin'yu rq ts'oqui. Pe bi manná ji ngue bi hogá ma ts'oquihu, mi ja ngue xcá mähä rq castigo. Pe nuyá, nunq majuanq ngue Oja i 'bu*i*, ya säp'u ga ha rq ts'edi ga thannehu naya.

15 Gue'a rq hya'a ya, ngue rq Jesucristo go bi hocra 'da'yo cohi ja naya. Janangue nuya yø ja'i nzon'nq Oja ya ngue da 'yec'ei rq Cristo, nu'a rq nho xaq yarpabi Oja yø ja'i ngue di unni para zantho, go di tocabi ya to nzofo. Porque rq Jesucristo gue'a i du'a ngue bi hogá ma ts'oquihu xaq nja mente bi nja rq ts'edi rq ley mi ja m'met'o.

16 Ya guí nnuhh ngue nu'mø bi nanga n'na ra sacuq hapu di consta'q te ja ngue di nja m'mefa, nu'mø bi du'q to bi hocra sacuq, nu'q ra sacuq bi xots'i. Nuna ra hyq bi zohra du, i ja ra ts'edi ra hyq m'mefa.

17 Pe mente ngue 'betra ja'i bi xoxra sacuq, tobe hin'yu ra ts'edi ra sacuq. A nu'mø bi du'q to bi xoxra sacuq, gue'mø ja ra ts'edi ra sacuq 'mø.

18 I njarbutho naq ra nyogui cohi mi ja m'met'o ya. Nu'mø bi tho yø mbo'øni ngue da 'bot'e, ya ja ra ts'edi ra ley.

19 Nu ra Moisés, mi juadi bi xihyø ja'i na te gäma hyq di manda ra ley, bi gacq n'na nt'o ra isopo, i n'youi ra xide'yo xa nthenu. Nup'u ja ra ji yø ndani 'nehyø chivo, bi japra dehe, ja bi dimbu ra t'o. Nu'a ra ji p'uya, bi naspabi p'u ja ra Libro ngue ra ley, xquet'q bi japra ji gätho yø ja'i.

20 Bi 'yembyø ja'i p'uya: "Nuyá, gá cohmu ra cohi Oja ya, ya bi xi'ahu temu hyq ja ngue gdí n'yohu. Nuna ra ji jaua ya, guehna di hatra ts'edi ra hyq bi xi'ahu Oja naya", bi 'yembi.

21 Ra Moisés bi naspabi ra ji p'u ja ra nija 'nε bi naspabi ra ji te gäma cosa ja mbonnija.

22 Nt'ot'i p'u ja ra ley ngue ra ji yø zu'ε i tho, nup'u ha pe ra ji, ya co mmanho. Pe mente hinte ho ra ja'i ngue da 'yotra 'bot'e, hin'yu ra mpunnbi ra ts'oqui.

23 Nua ja ra ximhai, para ngue da gommanho yø cosa i ja, mmamq hyonitho ra ji yø zu'ε mi tho ngue ra 'bot'e, ngue majapi yø cosa. Pe nup'u mahets'i ya, xquet'q bí jap'u ra 'bot'e ngue madatho ja ra ts'edi.

24 Janangue rā Cristo ya hinga guehrā nija ja ua ja rā häi bi hocyo ja'i ja rā 'befi ngue rā mmäcja ya. Porque rā nija ja ua ja rā ximhäi, höntho ühra forma te bí ja mähets'i. Rā Cristo p'uya, ya bi yurbu mähets'i bí 'bū Oja ngue dā mäxcäh.

25 A nunā rā 'bet'o mmäcja ua ja rā häi, nup' u ja rā cuarto mäthoguitho xā ndaxqui, njeya njeya cüt'ämbo rā mmäcja ngue bi pörpabi rā ji yø zu'ë i tho, ya hingrá jise bi pøt'e. Pe rā Cristo hinga xøxtí dutho ngue hondā gohi ngue rā 'bøt'e.

26 Nu'mø dā ngu'a ngue xøxtí dutho, asta gue'mø mambä fu'a nximhäi xtäbä ts'ännbi ngue xøxti dutho 'mø. Pe nunā te bí nja ya, nu'mø ni ma dā gaxyø pa, rā Cristo bi zøcua, 'në bí ndäse ngue dā tho. Pe n'na nditho bi du para zantho, dā gohi ngue rā 'bøt'e. Bi gurpi gätho yø ts'oqui yø ja'i.

27 A nuyá, nu hangu yø ja'i 'bui, gätho ja ngue dā du, pe hondā n'na ndi dā du. M'mefa p'uya dā hyaspabi rā güendā Oja te xā n'yo yø ja'i.

28 Njarbutho rā Cristo ya, n'na nditho bi du, bi gohi ngue rā 'bøt'e. Mändøngu dyø ja'i bi hojpabi yø ts'oqui. A nuyá, mähondā ep'u ya, pe ya hindí 'yehë ngue dā gurpabi yø ts'oqui yø ja'i ya, sinoque di 'yehë ngue dā yanyø ja'i nuya tø'mi ngue dā ep'u.

10

1 Nuna rā Moisés bi 'yotra ley dā n'yo yø judío. Pe nunā rā ley bi 'yot'i, tengutho 'mø ngue drá xahatho nā te rā nho ja ngue dí nja m'mefa. Porque connā ley, himbi nəqui xanho hanja nā rā hya dí nja m'mefa. Nuya yø ja'i mi thänne Oja, mi ötyø 'bøt'e dí mända rā ley. Pe nunā rā 'bøt'e ötyø ja'i,

hinxmā ma hajpabi yø ts'oqui yø ja'i na, porque njεya njεya øtho rā 'bøt'e yø ja'i māhøn'a.

² Nu'mø ngue dā gue'a dī nhohrá ts'oqui rā ja'i'a, ngue dā 'yøt'e te gämā hyā dī mānda rā ley, ya hinni mantho ngue dā 'yøtyø 'bøt'e yø ja'i 'mø. Porque nū rā ja'i øtra 'bøt'e, n'na nditho 'mø εnā ngue di hocrá ts'oqui, ya hingui nne ngue njimantho dā du rā mmāi rā ja'i dā 'yεnā ngue ja rā ts'oqui.

³ Ja dī nεqui p'uya ngue nuya yø ja'i njεya njεya øtho yø 'bøt'e, i sodyø mmāi ngue jadyø ts'oqui.

⁴ Nu rā ji rā ndanī ogue rā chivo 'mø bi tho, hinjam'mø dā zā dā hyajpa yø ts'oqui yø ja'i.

⁵ Janāngue rā Cristo, nū'mø ya ja ngue dā εcua ja rā ximħäi, εnā hyā bi xi Oja: "Nu'u yø zu'ε ho yø ja'i ngue pøt'e, hinguí nnū mānho ngue gue'a dī hocyo ts'oqui yø ja'i'a. Sinoque guá sānni ngue bá nja mā do'yo ngue guehnā dā gohi ngue rā 'bøt'e na.

⁶ Nu'u yø zu'ε ho yø ja'i ngue øt'a'i rā 'bøt'e, 'nε uhyø ngø, zøp'u ja rā altar ngue di hocyo ts'oqui yø ja'i, ya hinga gue'a guí nnū mānho'a ya.

⁷ Janāngue dī εngā p'uya: Dí 'bucā ua ya mā Oja'i. Ga øt'ā'a te guí nnū mānho. Tengutho rā hyā nt'ot'i p'u ja rā Māca Libro te ja ngue ga thogui, gue'a dī nja'a ya", bi 'yεnā.

⁸ Rā mādi bi xi Oja rā Cristo, bi 'yεmbi ngue i patho ngue Oja hingui nnū mānho'u yø zu'ε ho yø ja'i ngue ørpabi rā 'bøt'e ngue di hocyo ts'oqui yø ja'i. Ni xinga gue'u yø zu'ε ho yø ja'i ngue uhyø ngø p'u ja rā altar ngue di nnū mānho Oja. Mādague'a ngue nt'ot'i p'u ja rā ley'a te gä øtyø ja'i, pe ngutho hingui nnū mānho Oja te øtyø ja'i.

9 Pe rā Cristo mahømbi xi Oja, bi 'yεmbi: "Dí 'bæcä ua ya mä Oja'i. Gå øt'ä'a te guí nnu mānho", bi 'yεmbi. Ja dí nεqui ua ya ngue ya bi zεp'✉ yø 'bøt'e mi øtyø ja'i, go dā ze'a te bi 'yøtra Cristo bi gohi ngue rā 'bøt'e.

10 Porque rā Jesucristo bi 'yøt'e te nnu mānho Oja. Pe n'na ndítho bi du, bi gohi ngue rā 'bøt'e Oja. Para zāntho bi hojpabi yø ts'oqui yø ja'i.

11 Pe nu✉ yø mmäcja ngue yø judío, n'na pa ngu n'na pa di siguetho hodyø zu'ε ngue ørpabi rā 'bøt'e Oja. Pe nuya yø 'bøt'e øtyø ja'i, hinjam'mø dā zä ngue dā hyacra ts'oqui ya.

12 A nunā rā Jesucristo, høndā n'na ndí bi du, para zāntho bi gohi ngue rā 'bøt'e. 'Nε ya bí hup'✉ ja rā n'yεi Oja ya.

13 A nup'✉ bí 'bæhya, tømtho ngue dā dapi gätho yø nsñui.

14 Ja dí nεqui ua ya ngue n'na ndítho bi du, para zāntho bi gohi ngue rā 'bøt'e ngue di punnbabi yø ts'oqui yø ja'i.

15 Ya dí pahm✉ ngue majuani na rā hya na, porque ngu'a mmanna Espíritu Santo p'✉ ja rā Mäca Libro ngue εnā:

16 "Bá εp'✉ rā pa dí nja na rā cohi dí mmä ngue ga cocä'be yø ja'i Israel. Nugä p'✉ya, ga japyø ja'i ngue dā dinyø mmä hanja na rā hya dadi mānda, dí nja mpähä yø ja'i dā 'yøtya yø hya dadi 'bepi dā 'yøt'e", εn'Oja.

17 Mahøn'a εmp'✉ya: "Ya hinni mantho ga mbεnnbabib yø ts'oqui xä 'yøtyø ja'i", bi 'yεna.

18 Janangue nuyá, Oja ya bi punngä mä ts'oquih✉. Ya himma hyoni ngue rā 'bøt'e ga ørpah✉ Oja ya ngue di hogä mä ts'oquih✉.

¹⁹ A n̄ua ja r̄a x̄imhāi, n̄up'ha ja r̄a x̄equi m̄athoguitho x̄a nd̄uxqui, h̄ondrā 'b̄et'o mmäcja m̄i s̄ä d̄a ȳat'i. P̄e n̄uya m̄a zi cu'ah̄a, ḡä d̄a z̄ä ga thohm̄a p'ha ja r̄a hm̄i r̄a d̄a Oj̄a ya. Porque guese r̄a Jesucristo bi d̄u ngue bi hoḡa m̄a ts'oquih̄a.

²⁰ M̄i z̄ä m̄i d̄u r̄a Jesucristo, bi xocra j̄ut'i n̄u'a m̄i j̄urp̄a ha 'b̄a Oj̄a. Bi xogah̄a r̄a 'ȳu ngue d̄a z̄ä ga thohm̄a p'ha 'b̄a Oj̄a.

²¹ N̄una ra Jesucristo d̄i nn̄op̄a 'b̄et'o mmäcja h̄a ya, guehn̄a fäxc̄ah̄a p'ha 'b̄a Oj̄a n̄aya.

²² Jan̄angue ma ḡa cuath̄a p'ha 'b̄a Oj̄a ya. Ḡa th̄anne co gätho m̄a mm̄uih̄a, hinjam'm̄o ḡa nyob̄en̄ih̄a n̄a m̄a nt'ec'eh̄a i ja. N̄u'a m̄a ts'o n'yomf̄en̄ih̄a m̄i ja, ya bi 'beque. D̄a guehma do'yoh̄a, b̄i meque para ngue d̄a z̄ä ga thohm̄a p'ha 'b̄a Oj̄a.

²³ Ma ḡa h̄a r̄a ts'edi ḡa ec'eh̄a ngue d̄i n̄ja ya ȳo hya d̄i t̄omhm̄a d̄i n̄ja. Porque n̄uya ȳo hya x̄a yat'Oj̄a ngue d̄i n̄ja, d̄i njahm̄a.

²⁴ Xquet'a ma ḡa honi ha gd̄a nhyath̄a r̄a ts'edi ngue m̄an'n̄a gd̄a mahm̄a mm̄ic'ei n'n̄a nḡu n'naj̄a. N̄e ḡa h̄a r̄a ts'edi ḡa øth̄a r̄a nho.

²⁵ I 'b̄uh̄yø 'ȳec'ei ngue ya h̄ingui pap'ha di mp̄eti ȳo mm̄i'ȳec'eiui ya. P̄e h̄ingui ja ngue ḡa tenthoh̄a te øt'ha, sinoque ma ḡa mm̄ähä p'ha di mp̄eti ȳo 'ȳec'ei, ḡa nhyatr̄a ts'edi n'n̄a nḡu n'naj̄a. I ja ts'editho ngue gue'a ḡa øth̄a, porque ya guí nn̄uh̄a, m̄an'n̄a ni guatyø pa ngue d̄a ep'ha m̄a Hmuñh̄a Jesucristo.

²⁶ P̄e n̄u r̄a ja'i ngue ya pad̄i ndana r̄a hya majuan̄i, n̄e sänn̄i ngue ya d̄i m'm̄a ngue r̄a nts'o

dá 'yøt'e, m'mefa ya hin'yá rä 'bøt'e dí nhohrá ts'oqui dá 'yøt'e.

²⁷ Sinoque høndrä ndate sibi di dñanzø dá japyø nsuiui Oja 'mø bi hyaspá rä güenda, gue'a tø'mi dí nthœui'a.

²⁸ Conque rä ley bi 'yotra Moisés, nü'mø to mi festho'a te rä hya mmamp'ü ja rä ley, co yoho hyü yø testigo dá hyørpá rä hya, ya hinjondi huëqui, sinoque dá tho.

²⁹ A xiya 'mø, ¿hague ngu gangu rä castigo dá thogui te'o fëspatho te mmanná Ts'ant'ü Oja, dá 'yëmbi ngue hinte ni bøntho ngue bi du rá Ts'ant'ü Oja? Conque gue'a i du'a ngue bi hocra 'da'yo cohi, bi hyajpa rä nts'o yø ja'i. Pe yø ja'i, nü'a rá mate rä Espíritu Santo nne di uni, i thenma hyathobi.

³⁰ Pe ya dí pahmü te dá 'yøt'Oja. Porque bi 'yëna: "Nugä go ni 'yëhma xi ga jagä rä castigo. Go ga jut'ä'a te øtyø ja'i", bi 'yëna. 'Ne bi man'Oja ngue dá hyaspá rä güenda'ü yø ja'i ya o rá 'yë.

³¹ Nuna Oja majuani ngue 'bæi, nü te'o dá japra castigo, rä ndüssuetho te dá thogui.

³² Dämí bëmhmu yø pa xä thogui, nü'mø rá ts'utho xqui 'yëc'ëihü rä hya ya. Måthoguitho gá sähü rä n'ü ngue bi zu'ahü yø ja'i. Pe gá hyät'i gá seti te bi 'yøt'ahü yø ja'i.

³³ Bi nja yø pa ngue bi mpeti yø ja'i ngue thenma hya'ahü, 'në bi un'ahü. Mi'da ni mmi'yëc'ëihü p'aya gui hëthohü ha gui anyø ja'i, pe hingá suetho gui 'yøt'e ngue ni amigohü to ma'uni.

³⁴ Nü'ü yø 'yëc'ëi bi ma fädi, gá fäts'i ngue gá unhnü te honi. Nü'mø bi fë'a te guí peshü, asta

ja'ahh mpähä, porque guí pähmh ngue mä dätho dí mäui ná rä nho guí nthehh p'h mähëts'i, 'në para zantho i ja ná.

³⁵ Dämi hyahh zammmi ngue gui sigue dä ngut'a gui 'yøthh yø pa dí map'h. Porque xandøngu rä njut'i bí ja mähëts'i.

³⁶ Hønt'a ja ngue gui 'yøthh ya, dämi seti te gä rä n'h gui thohmh. Dämi ja ndummi gui 'yørpähh rä pähä Oja, n'namhma ngue di toca'ahh na rä hya xa yat'Oja ngue dí nja.

³⁷ Porque nt'ot'i p'h ja rä Macä Libro ná rä hya bi män'Oja ngue ena: "Ya himma 'ya'atho yø pa ya, ngue dä ep'h'a ja ngue dä ehh. Ya hinni mantho dä hmanya ngue di 'betyø pa.

³⁸ Nu rä ja'i bi nhohrá ts'oqui, dí nyanna te ngue bi 'yec'higui. Pe nu rä ja'i hep'h mä hya, ya hindí nnu mänho te øt'e".

³⁹ Ague mä zi cu'ahh, hinga hëhmh p'h Oja, porque yø ja'i hep'h Oja, gue'h dí m'me'h. Pe nujh, ngue dä ec'hihh Oja, ya dí nyänma tehh.

11

¹ Nu rä ja'i ec'h ngue majuani te mmän'Oja, guehna rä ja'i haxa njuani ngue dí nja'a te tø'mi dí nja. Pe di segura ngue majuani dí nja, mädague'a ngue tobe hingui nnu te 'bë'a ja ngue dí nja.

² Nuna Oja, bi nu mänho 'da yø nyogui ja'i xa m'mhhmä njäm'mø porque bi 'yec'h ngue majuani te mmän'Oja.

³ A nuyá, ngue dí ec'hihh ngue majuani te mmän'Oja ya, ya dí pähmh xanho ya ngue Oja høntho bi mä ngue dí nja rä ximhäi, 'bexpi nja.

Nu'a te gä dí nnuhh ngue ja ya, Oja bi hoqui.
Porque mä m'met'o hin temä cosa mí ja.

⁴ Nu rä Abel bi 'yɛc'ɛi ngue majuanı te mmäan'Oja.
Janangue nu'a rá 'böt'e bi 'yöt'e bi nu mänho Oja.
Pe nuna rá 'böt'e ra Caín, himbi nu mänho Oja.
Janangue dí nequi ngue Oja bi hojpabi rá ts'oqui ra
Abel ngue bi 'yɛc'ɛi. A nuyá, madague'a ngue ya xä
ndu rä Abel, pe di sigue xängathohh ngue gä öthh
tengutho bi 'yöt'e ngue bi 'yɛc'ɛi ngue majuanı te
mmäan'Oja.

⁵ Nu rä Enoc bi 'yɛc'ɛi ngue majuanı te mmäan'Oja. Oja p'uya bi zixma tetho bi ma
mahɛts'i. Beximbi du na, ya hinha mambi thingua
ja rä ximhäi, porque Oja bi zits'i. 'Nɛ mmamp'h ja
rä Mäca Libro ngue Oja mi nnu mänho te manı
n'yo rä Enoc, m'mefa p'uya bi zits'i.

⁶ Pe nu rä ja'i hingui ɛc'ɛi ngue majuanı te mmäan'Oja, ya hingui sä dä 'yɛnna ja'i ngue nnu
mänho Oja te ga 'yo. A nuyá, nu rä ja'i nne ngue
rá n'youi Oja, jatho ngue dä 'yɛc'ɛi rä ja'i ngue
majuanı 'bh Oja, 'Nɛ dä 'yɛc'ɛi ngue nu' u yø ja'i
hon'Oja, gue u dí nsixui Oja' u.

⁷ Nu rä Noé bi 'yɛc'ɛi ngue majuanı te mmäan'Oja.
Bi 'yɛc'ɛi 'mø mi xi Oja ngue dí nja rä ndate,
madague'a tobe di 'bɛtra pa dí nja'a te bi sifi. Pe bi
hocra barco bi xi Oja ngue di hoqui. Ja dí nyamp'h
rä Noé co 'Nɛ' u to 'bɛp'h ja rá ngu. Rångue bi 'yɛc'ɛi
rä Noé na rä hyu nq, ya dí nequi ngue rä ts'oqui
ötyø ja'i nu' u hingui ɛc'ɛi te mmäan'Oja. 'Nɛ bi ma
mahojpi rá ts'oqui ngue bi 'yɛc'ɛi ngue majuanı' a
te bi xifi.

⁸ Nu rä Abraham bi 'yɛc'ɛi ngue majuanı te
mmäan'Oja. Janangue nu'mø mi zon'nq Oja, bi xifi

ngue d^a bømp'^u mi 'b^ui, dⁱ map'^u ja r^a häi xi xifi ngue d^a gohmi, 'n^e bi 'yøt'e te bi xifi. Bi bømp'^u ja r^a häi mi 'b^ui, bⁱ ma. Ni xingui padi hap^u danⁱ mpa.

⁹ Mi zømp'^u ja r^a häi xi yarpabi Oja ngue drá mmeti, bi dimp'^uya ngue 'bap'^u yø ja'i yø mmeti r^a häi. Pe r^a Abraham bi 'yec'ei ngue majuaní te mman'Oja, bⁱ mihi hap'^u dⁱ m'mai. Bi hocyø ngun'ulu, ja bⁱ m'map'^u. Mi m'mahrä Isaac, ngut'a bi 'yøt'e. Mi m'mahrä Jacob, ngut'a bi 'yøt'e, guehya bi tocabi r^a hya xi yat'Oja m'met'o ya p'uya.

¹⁰ Porque r^a Abraham bi dø'mi ngue danⁱ m'map'^u ja r^a danihni bí ja mahets'i. Guehnä r^a danihni ngue gues^e Oja bi hoqui 'n^e i ja para zantho na.

¹¹ Xquet'a r^a Sara bi 'yec'ei ngue majuaní te mman'Oja. Janangue madague'a ya r^a bødac'ei, pe bⁱ m'mahrä ts'unt'^u bi xi Oja ngue dⁱ m'mai.

¹² Da guehra^u Abraham xquet'a ya r^a bødac'ei, ya bi tho r^a ora p'u ngue dⁱ m'mahyø basi. Pe madague'a, siempre bⁱ m'mahrä ts'unt'^u. Guehnä bⁱ nxandi, mandøngutho yø mbom'meto bⁱ m'mai. Nu'a gangu tengutho yø sø bí ja maya ogue tengutho yø 'bomu dehe jap'^u ja r^a nnengui r^a jathe, hingui sá di 'bede hangu gangu.

¹³ Gätho ya yø ja'i ya, bⁱ m'mai, pe bi du. 'N^e himbi nu'a te r^a hya xi yarpabi Oja. Pe comma ngue ec'ei ngue majuaní te mman'Oja, janjuani ngue di johya porque padi xanh^u ngue dⁱ nja'a r^a hya di yat'Oja ngue dⁱ nja. Janangue mente r^a pa bⁱ m'macua ja r^a ximhäi, bⁱ ma ngue hingyø ngungua, sinoque d^a ma, danⁱ mpa mahets'i.

¹⁴ A nuya yø ja'i ngue nguna r^a hya i mma, ya dⁱ nequi xanh^u ngue guehya yø ja'i honna häi hap^u

daní m'mai para zantho.

¹⁵ Pe hinga guep' u ja rā häi bá pøni honi ngue daní m'mai. Porque nū'mø dā gue'a, mi ja rā tiempo ngue xtā mmengui ha bi 'yehé.

¹⁶ Nū'a rā häi honyø ja'i ngue daní m'mai, gue'a rā häi mā dātho xandønho bī ja māhet'si. Janangue nunā Oja ya, ya hinguí pesrá sā 'mø mmānyø ja'i ngue εmbi: "Mā Oja'i". A nunā Oja, ya xā hojpabi n'na rā danihni hapu daní m'mahya yø ja'i.

¹⁷ Nūna Oja, bī ne ngue dā ba' a njuani 'mø ngue εc'εi'a te bi xihra Abraham ogue hin'nā. Bi xihra Abraham ngue dā zixrá ts'unt' u Isaac ngue dā hyo, dā 'yørpā rā 'bøt'e Oja. Pe rā Abraham bi 'yεc'εi te xi Oja, bī n'uní ngue xtā hyo rā Isaac, xtā 'yørpā rā 'bøt'e Oja. Rā Abraham bi 'yεc'εi ngue majuaní te xi xi Oja ngue xi 'yεmbi:

¹⁸ "Nū'mø bī m'mahni ts'unt' u Isaac, di nxandi, di m'mai xandøngu ni 'beto", xi 'yεmbi.

¹⁹ Janangue rā Abraham bi 'yεc'εi ngue majuaní ja rā ts'edi Oja ngue nū'mø xtā ndu rā Isaac, mā'da'yo xtī m'mai. Pe mi zā ngue himbi du rā Isaac, entho ja mā'da'yo bī m'mai, porque rā Abraham ya xi zānni ngue xtā hyo.

²⁰ Nuna rā Isaac bi 'yεc'εi ngue majuaní te mmān'Oja. Janangue rā Isaac bi zojpa rā hya yø ts'unt' u, bi xifi ngue dā dinnbabí rá njapi Oja m'mefa. Guehnā rā Jacob 'nεhra Esaú.

²¹ Rā Jacob xquet'a bi 'yεc'εi ngue majuaní te mmān'Oja. Janangue nū'mø ni ma dā du, bi xi'u yoho yø ts'unt' u rā José ngue dā dinnbabí rá njapi Oja. Nguna rā hya bī mā mēnte tosrá tøhø ngue bī danne Oja.

22 Rá José xquet'á bi 'yεc'εi ngue majuaní te mmán'Oja. Janangue nū'mø ya ní ma dā dū, bi xihyø judío ngue dā 'yεhrá pa dā bømp'á ja rá häi Egipto. 'Nε bi zohrā hyá rá José ngue nūp'á Egipto híndá cop'á rá do'yo, sinoque dā hyax'mø bi bømp'á Egipto.

23 Rá papá 'nεhrá mamá rá Moisés bi 'yεc'εi ngue majuaní te mmán'Oja. Janangue nū'mø rá pa mi m'máhra Moisés himbi zúdra hyá bi mānda rá dast'abi, ngue nū'mø bi m'máhyø ts'ant'á yø judío, dā thopi. Mi nū ngue rá Moisés mazihotho 'mø mi m'mái. Nhyushná bi 'yagui.

24 Rá Moisés bi 'yεc'εi ngue majuaní te mmán'Oja. Janangue nū'mø mi ndan'yohá himbi nū manho ngue dā gohi ngue rá tede ná rá t'ixu rá dast'abi p'á ja rá häi Egipto.

25 Sinoque bi ne ngue 'dap'á dā záui rá n'á yø ja'i Oja. Himbi ne xtā 'yøtrá ts'oqui ngue xtā hyep'á Oja ngue xtā ngop'á mi 'bái, nūp'á zits'adyø pa xtí nja mpähä.

26 Nuná rá Moisés man'na xanho bi nū manho ngue dā zá rá n'á tengutho rá n'á ja ngue dā zá rá Cristo. Janangue nūp'á Egipto himbi ne xtábá ngop'á ngue drá mméti gätho rá ménnyu mi jap'á. Porque padí xanho ngue xandøngü rá njut'i Oja di nja m'méfa.

27 Rá Moisés bi 'yεc'εi ngue majuaní te mmán'Oja. Bi bømp'á ja rá häi Egipto, himbi zútho ngue mbøcue rá dast'abi. Himbi gohrá mmái, porque padí ngue n'youi Oja, mādague'a hingui hëti.

28 Rá Moisés bi 'yεc'εi ngue majuaní te mmán'Oja, bi 'bepi gätho yø judío ngue dā hyo

yø dε'yo, dā zä rā ngue rā pascua. Nu rā ji yø dε'yo dā hyo, dā gospabi p'✉ ja yø goxthi, n'namhma ngue nu'mø bi thohra anxe ngue dā hyo yø ts'unt'✉ māda, ya hīndā hyopyø ts'unt'✉ yø judío.

29 Yø judío bi 'yεc'εi ngue majuani te mmān'Oja. Janāngue bi zä bi thop'✉ ja rā Thēngā Jāthe, tengutho 'mø ngue dra 'yonhāi p'✉ nī 'yo. Yø mmēngū Egipto p'✉ya, xquet'a bi ne ngue xta thop'✉ ja rā jāthe, pε bi go'mrā jāthe.

30 Yø judío bi 'yεc'εi ngue majuani te mmān'Oja. Nyoto mā pa bi thēsrā hnini Jericó. M'meфа p'✉ya bi xotyø jādo mādi thēsrā hnini.

31 Nūnā n'na rā xisu nī hū ngue rā Rahab rā mmēngū Jericó, mārā 'yots'om'māi nā, xquet'a bi 'yεc'εi ngue majuani te mmān'Oja. Janāngue hīngā 'da'i duui yø mmēngū Jericó, porque nūnā rā xisu nā, bi unā ts'āya'✉ yø judío bi ma bi əxra häi m'met'o.

32 ¿Te 'be'a ga øt'e? ¿Ua xøgue māhyonitho ngue ga xi'ah✉ mi'da yø hya di 'bedi? Pε ya hīngā mbongui rā ora ga xi'ah✉ te bi 'yøtrā Gedeón, rā Barac, rā Sansón, rā Jefté, rā David, rā Samuel, co gātho yø pøngahya Oja.

33 Nuuya yø ja'i ya, gātho bi 'yεc'εi ngue majuani te mmān'Oja. Janāngue 'b✉ i'da bi 'yøtrā tūnhni, bi dāpyø dast'abi mi nzaqui te mi mma. I 'b✉ i'da ngue bi 'yøtrā ts'ut'abi xānho, bi nthεui rā njapi Oja xi yarpi. I 'b✉ i'da ngue bi t'ennb✉ 'b✉hyø zate, pε himbi za yø zate.

34 I 'b✉ i'da ngue bi thørb✉ ja rā sibi, pε himbi nzø. I 'b✉ i'da, ya ja ngue dā tho connā juai, pε pongui.

Nu'ʉ yø ja'i t'ɛmbi ngue hinga njuani, gue'ʉ bi hya rɑ ts'edi ngue bi ma rɑ tuhnji 'nɛ bi dapyø nsuiui.

³⁵ I 'bʉ i'da yø xisu ngue nu'mø bi du yø basi, Oja bi 'yøt'e ngue nu'a xə ndu mähondi m'mai.

I 'bʉ i'da p'ʉya, i nthut'i ngue mä'ʉni, sifi ngue nu'mø da hyep'ʉ Oja, ya dí mpommi rɑ ndate. Pe bi n'ʉni ngue da du, bi ne ngue di tocabi'a rɑ nho dí nja 'mø dani nja rɑ mbennate m'mefa.

³⁶ Mi'da p'ʉya, bi zä rɑ n'ʉ ngue bi 'be. 'Nɛ bi zä rɑ n'ʉ ngue rɑ n'yemma hya yø ja'i. Mi'da p'ʉya, bi thut'i conyø cadena, bi ma fädi.

³⁷ Mi'da p'ʉya, ga ndutho'a ngue bi 'bendo. Mi'da p'ʉya, bi ma mäheque mäde rɑ ja'i connu thegui. Mi'da p'ʉya, majapi ngue da 'yøt'a te xants'o, pe hingui nne. Mi'da p'ʉya, rɑ juai ga ndu. Mi'da p'ʉya, bi n'yo ndap'ʉ bi zä ngue hin'yʉ ha dí nsäya. Bi nøpa he yø xide'yo ogue yø xi yø chivo bi hye. Mi'da p'ʉya, bi zä rɑ n'ʉ ngue hyoya. 'Nɛ bi ma ma'ʉni, gä rɑ dummai ga 'bui.

³⁸ Nuuya yø ja'i ya, yø ndø ho ja'i, hin hapʉ da hyannbabí yø ts'oc'ɛi 'bæcua ja rɑ ximhäi. Pe bi zä rɑ n'ʉ ngue bi n'yo dapo, ni xingui padi hapʉ dani mpa. Bi n'yop'ʉ ja yø daxant'ohø. Bi m'map'ʉ ja yø 'bido. Bi m'map'ʉ ja yø hyado brá ja mbo häi.

³⁹ Gætho ya yø ja'i ya, bi nu mändo Oja, porque bi 'yec'ɛi ngue majuanji te mmäñ'Oja. Pe tobe himma t'unniitho'a te xə yarpabi Oja ngue di unni.

⁴⁰ Porque Oja bi zanni ngue himbi nɛqui xanho hanja rɑ hya, asta guehyø pa dí 'bæhmʉ ya. Ya xə nzän'Oja ngue nuuya yø nyogui ja'i 'da gdá nuthohʉ na rɑ nho xə yat'Oja ngue di 'dacjʉ.

12

¹ Ya dí nnuhh ya ngue mandøngu dyø ja'i bi zeti hangu ra n'u bi thogui, porque bi 'yec'ɛi ngue majuani te mman'Oja. Da guecju ya, ma ga seti hangu ra n'u ja ngue ga thohmh. Nu'a dí padi ngue da 'yorcah ra nts'oni, ma ga emhmu n'na nguadi'a. Nu'a ra ts'oqui di ts'onga ma nt'ec'ɛhh, ma ga hehmh p'u'a. Ma ga ja ndummmaih yo pa di map'u ya, ngue nu te nneceju Oja gdá n'yohh, gue'a ga øthu'a.

² Zant'a da zo ma mmaih ra Jesucristo. Porque guehna bi 'yot'e ngue da ec'ɛih ngue majuani te mman'Oja na. 'Ne go guehna da 'yot'e ngue para zantho ga ec'ɛih xandønho. Nuna ra Jesús, madague'a ngue ra 'be'isá ngue to tup'u ja ra pont'i, pe nuna himbi 'besrá sä. Bi zeti hangu ra n'u bi thop'u ja ra pont'i, porque padi ngue nu'mø mi tho'a te ra n'u bi zä, ma datho ja mpäh ngue dani mmip'u ja ra n'yei Oja.

³ Nu'mø mi unyø ts'oc'ɛi na ra Jesús, dami bemhm hangu ra n'u bi zä. Janangue nuyá, 'yo di cohni mmaih 'mø dí säh ra n'u.

⁴ Mente gui honi ha gdi hyehm p'u ra ts'oqui ja ua ja ra ximhäi, tobe hingui sä da hyo'ahh yo ts'oc'ɛi.

⁵ Mami pumbenih na ra hya xi'ahh Oja ngue ya yø basi'ahh. Nup'u ja ra Macä Libro, nt'ot'i p'u ra hya ngue bi 'yen'Oja: "Ague ma basi'ahh, dami hyacju ra güenda xanho hanja ngue fep'ahh Oja. 'Yo di cohni mmaih 'mø di hec'ahh Oja te guí øthu.

⁶ Porque Oja, nu'a ra ja'i di madi, nu'mø hinga gue'a øtra ja'i, di hejpi. Nu yø ja'i ngue ya yø basi Oja, nu'mø hinga gue'a øt'e, i fei".

7 Nu'mø ngue guí säh₧ r₧ n'₧, dāmī b̄mh₧m₧
ngue nūnā Oja ḥt'e ngue yø basi'ah₧, guehnā
fep'ah₧ nā. Porque gātho yø basi, nu'mø h̄inga
gue'a ḥt'e, i fehyø papá.

8 Gātho'₧ yø basi Oja, gä i fei, pε nu'mø h̄inguí nne
ngue d₧ mep'ah₧ Oja, ¿ha di zā guí 'ȳmbi ngue ni
Papah₧ Oja 'mø?

9 Conque nu'mø mārā ngüej₧, nu'a mā papá bi
tecj₧. Nu'mø h̄inga gue'a dí ḥth₧, i fegbah₧. Pε
xquet'a dí nnū mānsuh₧. Janangue nuyá, goma
gue'a mā Papah₧ bí 'b₧ mahet's'i ga ɛnā ngue h̄inga
ørpah₧ mā su ya. Porque nūnā, i nnepe ngue
nma'da'yo mā n'yomfēnij₧.

10 Conque mā papah₧ 'bucua ja r₧ ximhāi m̄ente
ra pa bi tecj₧, i fegbah₧ 'mø ɛnā ngue ørcah₧ r₧ nho.
Pε nūnā Oja 'mø ngue i fegbah₧, majuani ngue ni
'yup'₧ te ørcah₧, porque gä r₧ nho ḥt'e. I nnepe
ngue gä r₧ nho gdá n'yoh₧, tengutho Oja ngue gä
r₧ nho ḥt'e.

11 Nu'mø ngue bi megbah₧ Oja, di säh₧ r₧ n'₧,
hindí nnū mānhoh₧ r₧ mfei di jacj₧. Pε nu'mø
bi dīnma mmuih₧ ngue d₧ 'yørcah₧ r₧ nho'a te
ḥt'e, ya h₧ mā mmuih₧ p'₧ya. Ya mān'natho ga ja
ndummm̄i ga n'yo mānhoh₧.

12 Janangue nuyá, dami hyah₧ r₧ ts'edi ya, dī nd₧
xāndønho ni n'yomfēnij₧.

13 Dāmī hyaxh₧ n'na r₧ hogā n'yomfēnī ngue gui
n'yoh₧ xānho, n'namhma ngue nu'₧ yø ja'i h̄inguí
pađi dī n'yo xānho, d₧ dīnyø mmui ndanā r₧ 'yu
njuāntho.

14 Dāmī ja ndūmm̄ai ngue 'yo gādī njunthā. Dāmī hyεhm̄a p'ū'a te gāmā nts'o i ja. Porque h̄indā nu Oja yø ja'i h̄ingui nne dā hyεp'u rā nts'o.

15 Dāmī hyāmh̄a nā rā māte Oja nne di 'da'āhā, 'yo gādī costhohā. Dāmī mfāhm̄a xāndōnho, mān'nan'yo mī yōthā ngue to dā bōni di ts'onnbabī rā nt'ēc'ēi ja mī'da yø ja'i.

16 'Yo gyø 'yots'om'māihā. 'Yo guí ñothā tengutho bi 'yōtrā Esaú ngue bi mespatho rā njapi Oja. Porque nunā rā Esaú, mī zā mī ntū mānthuhū, hōndā n'nā rā nts'ihm̄e i pā'a rā erlesia mādi tocabi porque guehnā mā dāna.

17 Guí pahm̄a te bi 'yōtrā Esaú. Jānjuānī ngue hangū rā mbēn'a m'mefa ngue xtā nzo rā 'yε'a te mī ja xti unná papā. Pe ya himbi zā ha xti japra hya. Mādague'a ngue jānjuānī ja rā zon'a m'mefa, pe ya himbi dinī ha xti xotrā hya xi 'yōt'e.

18 Ague mā zi cu'āhā, nunā rā cohi bi 'dacjā Oja ngue gdā n'yohā ya, mā'da'yo nā, h̄inga 'da'iguu'i'a rā nyogui cohi bi t'unna m'met'o yø judío ngue dā n'yo. Nu'mø māmbi t'unna nyogui cohi yø judío ya, nu'a rā t'øhø ja ua ja rā ximhāi bā nyā Oja, ja bi map'u. Bi nu yø ja'i ngue di yoxni yø sibi. Bi nu yø ja'i ngue ja rā ts'a'bexui. Bi nu yø ja'i ngue 'yo rā ndate ndāhi.

19 Bi 'yøhyø ja'i ngue ya yø corneta. Bi 'yøhyø ja'i ngue bā nyā Oja ngue nzofo. Nuya yø ja'i bi 'yøde ngue ts'ofo, bi nsu. Jānangue bi 'yādi ngue ya h̄innī mantho dā 'yøde temā hya mmān'Oja.

20 Porque ñode te bi mān'Oja ngue māda n'nā rā mbo'ñitho dā guarbu ja rā nexant'øhø, dā tho

ngue dā 'bəndo, ogue dā tho conyø lansa.

21 Jānjuānī ngue rā ndussūtho te bī nū yø ja'i. Xquet'ā 'nēse rā Moisés bī 'yēna: "Nugui, astā dí huāqui ngue dí sū".

22 A nuj̄a ya, nūp'ā nná māhā, gue'a ra t'ōhō Sión bī ja māhēts'i ja rā hnīnī bī 'bā Oja, ja nná māhā p'āya. Guehnā rā Jerusalén bī ja māhēts'i naya. Nūp'ā, xingā m'medetho yø māhuāhi yø anxe i 'bā.

23 Nū'mō gä bī mpēti yø anxe ngue dā 'yēspābi Oja, 'dap'ā gā m'māhmā ya yø bāsi Oja ya xā cuarpābi yø thūhū p'ā māhēts'i. A nūnā mā Ojāhā guehnā rā ts'ut'abi nā ngue gātho yø ja'i. Nuya yø nyogui ja'i ya xā ndū 'nē xā hojpābi Oja yø ts'oqui, gä dādī ncuhā ya.

24 Nūnā rā Jesús, bi hocra 'da'yo cohi ja ya. Nū rā ji bi māni, i ja rā ts'edi ngue di hogā mā ts'oquihā, hingā ngū rā ji rā Abel ngue n'āst'abitho.

25 Jānāngue nuyá, dāmī mfähmā xāndōnho ya, mān'nān'yo mī 'yōt'e ngue gui fēspāthohā rā hyā na Oja nzocju. Ya guí nnuhā ngue hīmbī mpommi rā castigo ya yø ja'i bī mespātho rā hyā Oja 'mō rā pa mī zocua ja rā ximhāi. Gomā guehya ngue gui 'yēnā gā mpomhmā rā castigo 'mō gā fēspāthohā te mmān'Oja nūnā bī nzocsegahā astā māhēts'i.

26 Nū'mō yø pa xā thogui, nū'mō bā nyā Oja ngue nzohyø ja'i ua ja rā häi, astā di 'yan'ahäi. A nuyá, māhōn'ā en'Oja: "Nū'mō ngue hōndā nyagä ya, gā 'yōt'e ngue di 'yan'ahäi 'nē gā 'yōt'e ngue di 'yan'ā te bī ja mayā", bi 'yēna.

27 Ngue ngunā rā hyā mmān'Oja dā yōr'mō hōmbā nyā ya, ya dī nēquī ngue Oja dā hyajpābi yø

'befi te gä bi hoqui. Nu te dä bøni ngue h_{indi} 'yani, gue'a d_i nja para zantho'a.

²⁸ Nunä rä xequi h_{indi} 'yani, guep'ü ha d_i manda Oja ja ga m'm_{uh}hm_ü p'ü. Janangue nuyá, ma ga ja mammadíh_ü Oja ya. Ma ga thanneh_ü Oja tengutho nnü manho ngue ga ørpah_ü. Porque Oja ní 'yup'ü ngue mathoguitho ga nnü mansuh_ü.

²⁹ Porque Oja rä ndussutho, tengutho rä sibi ngue di juadi udi ha sudi.

13

¹ Hangü rä pa, dämí mmadí n'na ngü n'na'ah_ü, tengutho 'mø ngue ega d_i ncuh_ü.

² Mämi pumbenih_ü ya, ngue nu'mø to bi zöp'ü ja ní nguh_ü, dämí unhn_ü rä ts'äya. Porque 'b_ü i'da yø ja'i di unna ts'äya p'ü ja yø ngü, pe hingui padi ngue'mø yø anx_e Oja'ü di unna ts'äya.

³ Nu'mø to bi n'ofädi, dämí fäxh_ü te honi. Dami fäxh_ü gui 'yø'ní güendah_ü tengutho 'mø ngue go gdi ofädih_ü. Gui fäxh_ü sä rä n'ü ngue ma'uni. Gui 'yø'ní güendah_ü entho go gui thohm_ü'ä te rä n'ü thogui.

⁴ Nu gätho yø ja'i ya xä nthäti, dä zupyø nthäti bi 'yø't'e. 'Yo di homman'na d_i m'm_{uh}mi. Porque Oja dä hyaspabi rä güenda yø 'yots'om'mäi.

⁵ 'Yo sä guí emhm_ü ngue gue'a rä m_{en}yu ma datho d_i m_uui. Dämí conformah_ü'ä te ts'ü macosa di 'da'ah_ü Oja. Porque Oja i ena: "Nugä, hin dädi pumbenij_ü. 'Në hingä hec'atho'i".

⁶ Janangue nuya ma mmäi gdä mämhm_ü na rä hyä ja ua ya ngue ena: "Nunä ma Oja, guehnä

fäxcägui na. Ya hindí sugä 'mø ja temä hyä mbënnagui yø ja'i".

7 Dämí bëmhmu te mani n'yo'ü yø mämhyä bi xi'ahü rá hyä Oja. Dämí mëpyahü'ä te rä nho bi 'yøt'e mennte bi m'mui, da ngu'a gui 'yøthü. A nuya yø mämhyä mi du xanhö yø nt'ec'ëi ya, dämí njathü p'uya, di ndu xanhö ni nt'ec'ëihü.

8 Nuna rä Jesucristo, ngu'mø yø pa xä thogui, xi mmangudya, xquetho para zantho na, hinjam'mø ngue dadi mpädi.

9 Janangue mämi n'unü da thä'ahü ngue hønt'o bi zä ma xädi gui tenhnü ngue hïndä 'da'iguui na rä hyä guí ec'ëihü ya. Dämí hyannbahü rá mate Oja di 'da'ahü, gue'a di zajni nt'ec'ëihü'ä. 'Yo di hä'ahü ya yø ja'i hajtho te si, porque hingä gue'a di zacrá nt'ec'ëi rä ja'i'a ngue da hyajtho te da zi.

10 A nujü, guehna ra Jesucristo di nnøpa 'bøt'e ngue di nhohma ts'oquihü. A nuya yø 'bet'o mmäcja ngue yø judío, 'be ho yø zu'ë ngue ørpabi rä 'bøt'e Oja ya, 'ne ja rä 'bøt'e ngue hin'yü rä nt'ëdi da za rä ngø pøtyø ja'i.

11 Nu rá ji rä zu'ë i tho, haxrä mmäcja ní ma mbonnija, ja rä xequi mathoguitho xä nduxqui ja bi porba rä ji gui nhohyø ts'oqui yø ja'i. Ra ngø p'uya bi nt'udi maxøts'e rä hnini.

12 Njarbutho ra Jesús, bi zä rä n'ü ngue bá tho maxøts'e rä hnini. Nu'a rá ji bi mäm'mø mi du, guehna nnøpa 'bøt'e yø ja'i ngue i nhohma ts'oquihü na.

13 I embyø ja'i ngue rä 'be'isä te t'ørpa rä Jesús ngue bá tho maxøts'e rä hnini. Pe ma ga tenhmähü

ra Jesús, mādague'á t'embí ngue rā 'be'isä ngue dí ec'eihá rā Jesús.

¹⁴ Porque nūua ja rā ximhái, hin'yá gahá ua n'na rā hnini ngue di ja para zāntho. Sinoque dí tōmhma mān'na rā hnini, nūna ja ngue dí nja m'mefá.

¹⁵ Janangue nuyá, ma ga ja māmmādihá Oja para zāntho, porque nūna rā Jesucristo mā 'bet'o mmācjhá p'á 'bá Oja, go guehná haxphá 'bá Oja'a te nná ja māmmādihá Oja na.

¹⁶ Māmí pūmbéñihá, zānt'á dāmí 'yøthá rā nho, guí fäxni mmic'eihá co nu'a te guí peshá. Porque gue'á dí nequi ngue gādi ja māmmādihá Oja'a. A nu'mø ngu'a gui 'yøthá, dā nūmānho Oja te guí øthá.

¹⁷ Nū'á yø n'yohá dí mānda p'á ja rā nija, dāmí 'yøt'e te dā xi'ahá. Gui 'yørpahá māsú xānho, porque gue'á fāt'á ní tehá'á. I pādī ngue nū'a rā 'befi øt'e, bá sp'á rā pa di dāprā güenda Oja. Janangue dāmí 'yøt'e ngue di johyatho ní mādihá, 'yo gui honnbahá ngue ha di dū yø mmái. Porque nu'mø hingui 'yec'eí te xi'ahá, ya hingui sáp'á dā mā'ahá xānho.

¹⁸ Dāmí marcāhá Oja, porque nūgui dí ena ngue ya xānho te nná 'yo, 'ne dí nne ga sigue ngue nīmānho ga n'yø xānho.

¹⁹ Nū'mø gá marcāhá Oja, dāmí 'yähmá ngue dā yøt'Oja ngue n'nahmānho ga mmagä p'á ga ma nū'ahá.

²⁰ Nūna Oja bi 'yøt'e ngue bi bēnnāte rā Hmu Jesucristo 'mø mi dū. Nū'á rā ji bi mām'mø mi dū, gue'á rā ji di ja ts'edi para zāntho ngue dí nja rā

'da'yo cohi i ja. I øt'e ngue nuna ra Cristo, guehna
ma Macã Madihu na. 'Ne øt'Oja ngue yø 'yec'ei di
mmadi n'na ngu n'na.

21 Di nnegä ya ngue da 'yøt'Oja ngue da zäp'u
gui 'yørpah'a te ga ra pähä, hinte di m'medi. Da
ne Oja ngue connä ts'edi ra Jesucristo gui cohmä
tengutho nnepe ngue gui cohmä. A nuyá, ma ga
espahä ra Cristo para zantho. Da ngut'atho.

22 Ague ma zi cu'ahä, dami 'yøde xanho na ra hyä
ja ua di xi'ahä. Ya da xi'i ha gdi japi te gui 'yøthu, pε
hingä yap'utho pa ra hyä.

23 Di pen'nahä ra hyä ngue nuna ma cuhä ra
Timoteo mi ofädi, ya bi bøts'e. A nuyá, nu'mø ngue
himma ya'atho da zøcua ya, 'da gda mε'be p'u ngue
ga ma zengua'ahä.

24 Dad*i* zengua gätho'u yø mamhyä 'bøp'u. Da
gue'u mi'da ma cuhä, ga dad*i* zengua. A nuyá
ma cuhä ngue yø mmengu Italia xquet'a di
zengua'ahä.

25 Oja di japi gätho'ahä. Da ngut'atho.

**Ja ua rā 'da'yo cohi bi gomi Oja yø ja'i
New Testament in Otomi, Tenango (MX:otn:Otomí,
Tenango)**

copyright © 1975 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Otomi, Tenango

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Otomí, Tenango [otn], Mexico

Copyright Information

© 1975, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Otomi, Tenango

© 1975, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

dd38228d-a3b1-5d0f-91ce-4040e165ce0f